

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการสอบถามผู้บริหาร ครูแนะแนว และครูบรรณารักษ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 เขตการศึกษา 5 ดึงห้องสมุดอาชีพ โดยจัดส่งแบบสอบถามให้แก่ประชากรดังกล่าวในโรงเรียน
 ต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 5 รวม 120 แห่ง ผลปรากฏว่า ใ้รับแบบสอบถามกลับคืนมาคิดเป็น
 ร้อยละ 93.36 โดยแยกเป็นผู้บริหาร 111 คน ครูแนะแนว 113 คน และครูบรรณารักษ์
 112 คน จะเห็นได้ว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและใ้รับคืน จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

กลุ่มผู้ตอบ	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง	จำนวนแบบสอบถามที่ใ้รับคืน
ผู้บริหาร	120	111
ครูแนะแนว	120	113
ครูบรรณารักษ์	120	112
รวม	360 (100 %)	336 (93.36 %)

และใจจำแนกโรงเรียนในเขตการศึกษาออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยอาศัยเกณฑ์กิจการเจ้าหน้าที่ กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดขึ้น กล่าวคือ

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีปริมาณนักเรียน 1,501 คน ขึ้นไป

โรงเรียนขนาดกลาง มีปริมาณนักเรียน 500 - 1,500 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก มีปริมาณนักเรียนไม่เกิน 500 คน

ซึ่งรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดในเขตการศึกษา 5 จำแนกตามขนาดโต้นำเสนอในภาคผนวก ก.

เมื่อวิเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าผู้ตอบร้อยละ 42 มาจากโรงเรียนขนาดเล็ก รองลงมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 27.98) และขนาดกลาง (ร้อยละ 23.81) ความสำคัญ โดยผู้ตอบทั้ง 3 กลุ่ม มาจากโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ความสำคัญเหมือนกัน ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ตอบ จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

ตำแหน่ง	ขนาดของโรงเรียน		
	ใหญ่	กลาง	เล็ก
ผู้บริหาร (N=111)	31	26	54
ครูแนะแนว (N=113)	32	27	54
ครูบรรณารักษ์ (N=112)	31	27	54
รวม (N=336)	94 (27.98 %)	80 (23.81 %)	162 (42.21 %)

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 336 คนนี้ ทำงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้คือ จังหวัดสุพรรณบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และสมุทรสงคราม โดยในจังหวัดราชบุรี ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และครูบรรณารักษ์ ที่ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนเท่ากันคือ กลุ่มละ 24 คน เช่นเดียวกับจังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี และสมุทรสงคราม ผู้ตอบแบบสอบถามของแต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่ากันในแต่ละจังหวัด หมายถึงจังหวัดเพชรบุรี มีกลุ่มละ 19 คน กาญจนบุรีมีกลุ่มละ 23 คน และสมุทรสงครามมีกลุ่มละ 8 คน สำหรับจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 23 คน ในขณะที่ครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์มีจำนวนเท่ากันคือกลุ่มละ 25 คน ส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้บริหารและครูแนะแนวที่ตอบแบบสอบถามมีกลุ่มละ 14 คน และครูบรรณารักษ์มีจำนวน 13 คน ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 โรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถามในจังหวัดต่าง ๆ จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

ผู้ตอบ	จังหวัด					
	ราชบุรี	เพชรบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	กาญจนบุรี	สุพรรณบุรี	สมุทรสงคราม
ผู้บริหาร (N=111)	24	19	14	23	23	8
ครูแนะแนว (N=113)	24	19	14	23	25	8
ครูบรรณารักษ์ (N=112)	24	19	13	23	25	8
รวม (N=336)	72	57	41	69	73	24

สำหรับข้อมูลที่สอบถามได้จากผู้บริหาร ครูแนะแนว และครูบรรณารักษ์ จำนวน
336 คนนั้น ผลได้วิเคราะห์และนำเสนอความสำคัญดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ
ตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบ
ประสบการณ์ในหน้าที่ปัจจุบัน
ระดับการศึกษาของผู้ตอบ
บุคลากรของหน่วยงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน

ตอนที่ 2 สภาพและความร่วมมือในการจัดบริการสนเทศด้านอาชีพของครูแนะแนว
และครูบรรณารักษ์

สภาพการจัดบริการสนเทศด้านอาชีพในโรงเรียน
การจัดบริการสนเทศด้านอาชีพโดยครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์
บุคลากรผู้รับผิดชอบการจัดบริการสนเทศด้านอาชีพ
หน่วยงานหลักที่จัดบริการสนเทศด้านอาชีพ
สถานที่จัดเก็บสิ่งพิมพ์และวัสดุทัศนวัสดุเกี่ยวกับอาชีพ
ปริมาณวัสดุและข้อมูลอาชีพที่อยู่ในความรับผิดชอบของงานแนะแนวและ
ห้องสมุดโรงเรียน

คุณภาพของวัสดุ และข้อมูลอาชีพที่มีในงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน
การจัดเก็บวัสดุและข้อมูลอาชีพในงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน
ความร่วมมือระหว่างงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียนในการจัดเก็บ
และให้บริการข้อมูลอาชีพ

ตอนที่ 3 ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพด้านการบริหาร การดำเนินงาน
และการบริการ

3.1 ทัศนะของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูแนะแนว ที่มีต่อความเป็นไปได้
ในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ
ทัศนะเกี่ยวกับห้องสมุดอาชีพและการจัดตั้ง

ความเห็นควรวางจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป
ความต้องการและความจำเป็นไปใช้ในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ

3.2 รูปแบบที่เป็นไปได้ของห้องสมุดอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา

คามสถานที่และขนาด
คามการจัดเนื้อหาในห้องสมุด
คามการบริหารงาน
คามบุคลากร
คามงบประมาณ
คามการจัดหาและการจัดเก็บวัสดุเกี่ยวกับอาชีพ
คามบริการและกิจกรรม

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ

คามอาคารสถานที่
คามบุคลากร
คามงบประมาณและคามอื่น ๆ

ความคิดเห็นและขอเสนอแนะในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

จากการสอบถามถึงตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ หรือปีที่ทำงานในหน้าที่ปัจจุบัน
ระดับการศึกษา ผลปรากฏดังนี้

ตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบ

สำหรับตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม จากจำนวนผู้ตอบทั้งหมด 336 คน
ปรากฏว่า เป็นผู้บริหาร ครูแนะแนว ครูบรรณารักษ์ ในอัตราไล่เลี่ยกันคือ 111 คน, 113 คน
และ 112 คน ตามลำดับ ในกลุ่มผู้บริหาร 111 คน ปรากฏว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นอาจารย์ใหญ่
(60 คน) รองลงมาเป็นผู้ช่วยฯ (28 คน) รักษาการตำแหน่งผู้ช่วยฯ และอาจารย์ใหญ่
9-11 คน และเป็นครูใหญ่ 3 คน (ตารางร่างที่ 4)

ตารางที่ 4 ตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบ

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร (N=111)		
ครูใหญ่	3	0.89
อาจารย์ใหญ่	60	17.86
ผู้อำนวยการ	28	8.33
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ	11	3.27
รักษาการในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่	9	2.69
ครูแนะแนว	113	33.63
ครูบรรณารักษ์	112	33.33
รวม	336	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ (ปี) ในหน้าที่งานปัจจุบัน

จากการสอบถามว่าผู้ตอบมีประสบการณ์ในการทำงานในหน้าที่ปัจจุบัน 1-4 ปี, 5-8 ปี, 9-12 ปี หรือมากกว่า 12 ปีขึ้นไป ผลปรากฏว่า ผู้ตอบมีประสบการณ์ทำงาน 5-8 ปี เป็นอันดับแรก (ร้อยละ 34.82) รองลงมาคือ 1-4 ปี (ร้อยละ 30.65) มากกว่า 12 ปี (ร้อยละ 18.46) และ 9-12 ปี (ร้อยละ 16.07) ตามลำดับ

ในการวิเคราะห์ประสบการณ์ที่ทำในหน้าที่ปัจจุบันและตำแหน่งของผู้ตอบ ปรากฏว่า ผู้บริหาร เกือบครึ่งหนึ่ง เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งนี้มากกว่า 12 ปี (ร้อยละ 45.96) ในขณะที่จำนวนครูแนะแนวส่วนมากแล้วมีประสบการณ์ในงานนี้ระหว่าง 5-8 ปี และ 1-4 ปี โดยมีจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 40.70 และร้อยละ 39.82 ตามลำดับ) สำหรับครูบรรณารักษ์ ทำงานในหน้าที่นี้มานาน 5-8 ปี มากกว่าช่วงระยะเวลาอื่น (ร้อยละ 42.85) ทั้งรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ประสบการณ์ในหน้าที่ปัจจุบัน จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบ

ตำแหน่ง	ประสบการณ์ (ปี) ในหน้าที่ปัจจุบัน			
	1-4 ปี	5-8 ปี	9-12 ปี	มากกว่า 12 ปี
ผู้บริหาร (N=111)	19 (17.11 %)	23 (20.72 %)	18 (16.21 %)	51 (45.96 %)
ครูแนะแนว (N=113)	45 (39.82 %)	46 (40.70 %)	15 (13.27 %)	7 (6.21 %)
ครูบรรณารักษ์ (N=112)	39 (34.82 %)	48 (42.85 %)	21 (18.75 %)	4 (3.58 %)
รวม (N=336)	103 (30.65 %)	117 (34.82 %)	54 (16.07 %)	62 (18.46 %)

ระดับการศึกษาของผู้ตอบ

จากการสอบถามถึงระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบ ปรากฏว่าส่วนใหญ่หรือร้อยละ 85.41 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สำหรับผู้จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรีมีจำนวนน้อย ไม่ถึงร้อยละ 10 และเมื่อพิจารณาตามตำแหน่งผู้ตอบพบว่า ผู้บริหารเป็นกลุ่มที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ (ดังตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ระดับการศึกษาของผู้ตอบจำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	ระดับการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ผู้บริหาร (N=111)	3 (2.70 %)	94 (84.68 %)	14 (12.62 %)
ครูแนะแนว (N=113)	7 (6.19 %)	95 (84.07 %)	11 (9.74 %)
ครูบรรณารักษ์ (N=112)	11 (9.82 %)	98 (87.50 %)	3 (2.68 %)
รวม (N=336)	21 (6.25 %)	287 (85.41 %)	28 (8.34 %)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุคลากรของงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน

จากแบบสอบถามครูบรรณารักษ์และครูแนะแนว ถึงจำนวนบุคลากรที่มีในหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบ ปรากฏว่า สำหรับงานแนะแนว โรงเรียนมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 69.03) มีครูแนะแนว 1 คน สำหรับโรงเรียนที่มีครูแนะแนว 2 คน และ 3 คนขึ้นไป มีระหว่างร้อยละ 12.39 - 18.58 เมื่อพิจารณาคำถามขนาดของโรงเรียนจะพบความแตกต่างคือ โรงเรียนขนาดเล็กจะมีครูแนะแนว 1 คนเป็นหลัก ในขณะที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีครูแนะแนว 2 คน และ 3 คนขึ้นไปเป็นหลัก

สำหรับเจ้าหน้าที่แนะแนวปรากฏว่า ในโรงเรียนส่วนมาก (ร้อยละ 52.21) ไม่มีเจ้าหน้าที่แนะแนว แต่อาจจะมีเจ้าหน้าที่แนะแนว 1 คนเป็นหลัก (ร้อยละ 22.12) สำหรับโรงเรียนที่มีเจ้าหน้าที่แนะแนวมากกว่า 3 คนขึ้นไป จนถึง 12 คนนั้นมีไม่เกินร้อยละ 13 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีเจ้าหน้าที่มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนที่มีเจ้าหน้าที่แนะแนวมากถึง 12 คนมี 2 แห่ง โดยผู้ตอบอธิบายเพิ่มเติมว่าอยู่ในรูปของคณะกรรมการ

สำหรับห้องสมุดโรงเรียน ปรากฏว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.36) มีครูบรรณารักษ์ 1 คน โดยเป็นโรงเรียนขนาดเล็กมากกว่าขนาดอื่น ๆ สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมักมีครูบรรณารักษ์ 2 คน จนถึง 3 และ 4 คน

ในส่วนของเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ ปรากฏว่าโรงเรียนมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 54.46) ไม่มีเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ และอาจจะมีเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์จำนวน 1 คน เป็นหลัก โดยเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ที่มีในโรงเรียนเหล่านี้มากที่สุดมีคือ 5 คน (ดังตารางที่ 7)

ผลที่ปรากฏมีสรุปได้ว่า จำนวนครูแนะแนว ครูบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กับขนาดของโรงเรียน

ตารางที่ 7 บุคลากรของงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

บุคลากร	จำนวน (โรงเรียน)			
	ขนาดใหญ่ (N=32)	ขนาดกลาง (N=27)	ขนาดเล็ก (N=54)	รวม (N=113)
หมวดงานแนะแนว				
ครูแนะแนว 1 คน	12	18	48	78 (69.03 %)
ครูแนะแนว 2 คน	11	7	3	21 (18.58 %)
ครูแนะแนว 3 คนขึ้นไป	9	2	3	14 (12.39 %)
" " "				
เจ้าหน้าที่แนะแนว 1 คน	7	8	10	25 (22.12 %)
เจ้าหน้าที่แนะแนว 2 คน	3	5	6	14 (12.39 %)
เจ้าหน้าที่แนะแนว 3-10 คน	9	1	3	13 (11.51 %)
เจ้าหน้าที่แนะแนว 12 คน	1	1	-	2 (1.77 %)
ไม่มีเจ้าหน้าที่แนะแนว	12	12	35	59 (52.21 %)
ห้องสมุดโรงเรียน				
	(N=31)	(N=27)	(N=54)	(N=112)
ครูบรรณารักษ์ 1 คน	20	22	48	90 (80.36 %)
ครูบรรณารักษ์ 2 คน	9	4	6	19 (16.96 %)
ครูบรรณารักษ์ 3-4 คน	2	1	-	3 (2.68 %)
" " "				
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 1 คน	4	8	13	25 (22.32 %)
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 2 คน	6	4	3	13 (11.61 %)
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 3 คน	4	2	3	9 (8.03 %)
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 4 คน	2	-	-	2 (1.79 %)
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 5 คน	1	1	-	2 (1.79 %)
ไม่มีเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	14	12	35	61 (54.46 %)

ตอนที่ 2 สภาพและความร่วมมือในการจัดการเรียนเทศานอาชีพของครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์

ในตอนนี้จะได้อายางานผล เกี่ยวกับสภาพการจักรเรียนเทศานอาชีพในโรงเรียน การจักรเรียนเทศานอาชีพโดยครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์ บุคลากรผู้รับผิดชอบการจักรเรียนเทศานอาชีพ หน่วยงานหลักที่จักรเรียนเทศานอาชีพ สถานทจักรเก็บส่งจัดเก็บและ โสศทพันวัสสุเกี่ยวกับอาชีพ ปริมาณวัสสุและข้อมูลอาชีพที่อยู่ในความรับผิดชอบของงานแนะแนวและ หองสมุดโรงเรียน คุณภาพของวัสสุและข้อมูลอาชีพที่มีในงานแนะแนวและหองสมุดโรงเรียน การจักรเก็บวัสสุและข้อมูลอาชีพในงานแนะแนวและหองสมุดโรงเรียน ความร่วมมือระหวางหองสมุด โรงเรียนและงานแนะแนวในการจักรเก็บและบริการอาชีพ รายละเอียดปรากฏดังนี้

สภาพการจักรเรียนเทศานอาชีพ

จากการสอบถามผู้บริหารถึงการจักรเรียนเทศานอาชีพในโรงเรียนของตน ว่ามี การจักรเรียนและกิจกรรมในลักษณะใด เช่น การจักรอาชีพศึกษาแทรกในคาบกิจกรรมแนะแนว การให้คำปรึกษาอาชีพ การจักรเก็บและให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ และการจักร กิจกรรมชุมนุมส่งเสริมอาชีพ และกิจกรรมต่าง ๆ ผลปรากฏว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ (104 แห่ง) จักรให้คำปรึกษาอาชีพเป็นอันดับแรก โดยครูที่ปรึกษาและครูแนะแนว เป็นผู้ให้คำปรึกษา รองลงมา (96 แห่ง) คือการจักรเก็บและให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ทั้งที่เป็นวัสสุจัดพิมพ์ และไม่จัดพิมพ์ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

สำหรับการจักรกิจกรรมอื่น ปรากฏว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ (98 แห่ง) จักรปายนิเทศ ทางอาชีพ รองลงมาคือการจักรปัจฉิมนิเทศเกี่ยวกับการเลือกอาชีพให้แก่นักเรียนที่จบการศึกษา ของโรงเรียน (94 แห่ง) การจักรอาชีพศึกษาแทรกในคาบกิจกรรมแนะแนวหรือคาบการ เรียน การสอนวิชาต่าง ๆ ของนักเรียน (92 แห่ง) และการจักรกิจกรรมชุมนุมส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ เช่น ชุมนุมวิหิตค ตมนตรี ศิลปหัตถกรรม (89 แห่ง) สำหรับกิจกรรมที่เหลือนั้นมีโรงเรียนที่จักร ลดหล่นกันไปตามลำดับดังนี้ การจักรนิทรรศการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ (85 แห่ง) การจักร ศึกษาออกสถานที่ เข้มชมสถานประกอบการหรืออาชีพในท้องถิ่น (79 แห่ง) การจักรสาธิตงาน อาชีพต่าง ๆ หรือการแสดงฝีมือหรือผลงานและการจักรฉายภาพยนตร์ วิดีโอเทป สไลด์เกี่ยวกับ

อาชีพใหม่ (73 แห่ง) การจัดใหม่วิชากรจากอาชีพต่าง ๆ มาร่วมกันบรรยาย และแนวอาชีพ
ภายในหอประชุมหรือภายในห้องเรียน (68 แห่ง) การจัดทำแผนปลิว จุลสาร หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาชีพแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลทั่วไปในชุมชน (66 แห่ง)
การจัดอภิปรายและ/หรือโต้วาทีโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิหรือบุคคลที่นักเรียนมีความสนใจ
(50 แห่ง) การจัดรายการเสียงตามสายในเรื่องเกี่ยวกับอาชีพภายในโรงเรียน (48 แห่ง)
การให้นักเรียนได้ทดลองฝึกงานในสถานประกอบการในท้องถิ่น (41 แห่ง) ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สภาพการจัดบริการสนเทศด้านอาชีพ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

สภาพการจัดบริการสนเทศด้านอาชีพใน โรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน/ระดับการจัด											
	ใหญ่ (N=31)			กลาง (N=26)			เล็ก (N=54)			รวม (N=111)		
	จัด จัด	ไม่ จัด	ไม่ แน่ใจ	จัด จัด	ไม่ จัด	ไม่ แน่ใจ	จัด จัด	ไม่ จัด	ไม่ แน่ใจ	จัด จัด	ไม่ จัด	ไม่ แน่ใจ
การจัดอาชีพศึกษาแทรกในคาบกิจกรรม แนะแนวหรือคาบการเรียนการสอน วิชาต่าง ๆ ของนักเรียน	30	-	1	21	3	2	41	7	4	92	10	7
การให้คำปรึกษาด้านอาชีพโดยครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว	28	-	3	25	1	-	51	-	2	104	1	5
การจัดกิจกรรมชุมนุมส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ เช่น ชุมนุมพิมพ์ดีด ทนตรี ศิลปหัตถกรรม ฯลฯ	31	-	-	22	3	-	36	16	1	89	19	1
การจัดเก็บและให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับ อาชีพต่าง ๆ ทั้งที่เป็นวัสดุพิมพ์และไม่ พิมพ์ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาหา ความรู้ด้วยตนเอง	29	1	1	23	-	3	44	7	1	96	8	5
การจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ได้แก่												
การจัดป้ายนิเทศทางอาชีพ	30	1	-	24	1	-	44	5	2	98	7	2

ตารางที่ 8 สภาพการจัดบริการสหเทศานอาชีพ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

สภาพการจัดบริการสหเทศานอาชีพใน โรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน/ระดับการจัด											
	ใหญ่ (N=31)			กลาง (N=26)			เล็ก (N=54)			รวม (N=111)		
	จัด จัด	ไม่ จัด	ไม่ สนใจ	จัด จัด	ไม่ จัด	ไม่ สนใจ	จัด จัด	ไม่ จัด	ไม่ สนใจ	จัด จัด	ไม่ จัด	ไม่ สนใจ
การจัดนิทรรศการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ อาชีพ	29	2	-	25	1	-	31	20	-	85	23	-
การจัดสำนักงานอาชีพต่าง ๆ หรือการ แสดงฝีมือหรือผลงาน	25	4	2	19	7	-	29	21	2	73	32	4
การจัดอภิปรายและ/หรือโต้วาทีโดยวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิหรือบุคคลที่นักเรียนมีความ สนใจ	23	7	-	13	11	2	14	37	1	50	55	3
การจัดใหม่วิทยากรจากอาชีพต่าง ๆ มา รวมกันบรรยาย แนวแนวทางอาชีพ ภายในหอประชุมหรือภายในห้องเรียน	25	5	-	19	7	-	24	26	2	68	38	2
การจัดการศึกษานอกสถานที่ เชื่อมชมสถาน ประกอบการหรืออาชีพในท้องถิ่น	29	1	1	17	8	1	33	19	-	79	28	2
การจัดรายการเสียงตามสายในเรื่องเกี่ยว กับอาชีพภายในโรงเรียน	14	10	6	9	16	1	25	27	2	48	53	9
การจัดฉายภาพยนตร์ วิกิโอเทป สไลด์ เกี่ยวกับอาชีพใหม่	27	3	1	20	4	1	26	25	2	73	32	4
การจัดให้นักเรียนได้ทดลองฝึกงานในสถาน ประกอบการในท้องถิ่น	11	19	1	13	12	-	17	35	2	41	66	3

ตารางที่ 8 สภาพการจัดบริการสนทนาค่านอาชีพ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (ต่อ)

สภาพการจัดบริการสนทนาค่านอาชีพใน โรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน/ระดับการจัด											
	ใหญ่ (N=31)			กลาง (N=26)			เล็ก (N=54)			รวม (N=111)		
	จัด	ไม่ จัด	ไม่ แน่ใจ	จัด	ไม่ จัด	ไม่ แน่ใจ	จัด	ไม่ จัด	ไม่ แน่ใจ	จัด	ไม่ จัด	ไม่ แน่ใจ
การจัดทำแผนปลิว จุลสาร หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ - เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาชีพแก่ครู ผู้ปกครองและบุคคลทั่วไปในชุมชน	21	5	5	16	8	2	29	22	3	66	35	10
การปัจฉิมพิธีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ให้แก่นักเรียนที่จบการศึกษาของ โรงเรียน	27	1	3	22	3	1	45	7	1	94	11	5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดบริการสนเทศานอาชีพโดยครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์

เพื่อศึกษารายละเอียดสภาพการจัดบริการสนเทศานอาชีพในโรงเรียน จึงสอบถามครูแนะแนว และครูบรรณารักษ์ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้ ซึ่งปรากฏว่าบริการสนเทศานอาชีพที่ครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์จัดในระดับมากไม่ปรากฏ คงมีแต่กิจกรรมที่จัดในระดับปานกลางและน้อย

บริการที่ครูแนะแนวจัดในระดับปานกลาง (1.50 - 2.49) มี 9 บริการตามลำดับดังนี้

การจัดเก็บวัสดุที่พิมพ์เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น หนังสือ วารสาร จุลสาร ฯลฯ (2.15)

การจัดอาชีพศึกษาแทรกในคาบกิจกรรมแนะแนวหรือคาบการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ของนักเรียน (2.13)

การตอบคำถามตามควาหาข้อมูลตามอาชีพให้แก่ักเรียน (2.06)

การให้คำปรึกษาคานอาชีพแก่นักเรียน เป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม (1.94)

การจัดป้ายนิเทศทางอาชีพ (1.93)

การจัดปัจฉิมนิเทศเกี่ยวกับการเลือกอาชีพให้แก่ักเรียนที่จบการศึกษาของโรงเรียน (1.82)

การจัดนิทรรศการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ (1.66)

การจัดเก็บวัสดุไม่คองพิมพ์เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น เทปอาชีพ สไลด์ วิกิโอเทป ฯลฯ (1.68)

การจัดสาธิตงานอาชีพต่าง ๆ หรือการแสดงฝีมือหรือผลงาน (1.55)

สำหรับบริการสนเทศานอาชีพที่ครูบรรณารักษ์จัดในระดับปานกลางมี 10 บริการดังนี้

การจัดเก็บวัสดุสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น หนังสือ วารสาร จุลสาร ฯลฯ (2.20)

การจัดปัจฉิมนิเทศเกี่ยวกับการเลือกอาชีพให้แก่ักเรียนที่จบการศึกษาของโรงเรียน (1.79)

การจัดอาชีพศึกษาแทรกในคาบกิจกรรมแนะแนวหรือคาบการ เรียนการสอนวิชา
ต่าง ๆ ของนักเรียน (1.74)

การตอบคำถามค้นหาหาข้อมูลคานอาชีพให้นักเรียน(1.74)

การจัดป้ายนิเทศทางอาชีพ (1.72)

การให้คำปรึกษาคานอาชีพแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม (1.68)

การจัดกิจกรรมการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ (1.68)

การจัดเก็บวัสดุไม่ทิ้งขว้างเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้
ด้วยตนเอง เช่น เทปอาชีพ สไลด์ วิกิโอเทป ฯลฯ (1.50)

การจัดให้นักเรียนได้ทดลองฝึกงานในสถานประกอบการในท้องถิ่น (1.50)

การจัดทำแผนปลิว จุลสาร หรือสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาชีพแก่ครู
นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไปในชุมชน (1.50)

ขอมาส่งเกิดคือบริการที่ครูแนะแนวจัดและค่าเฉลี่ยเกิน 2.00 ขึ้นไป มี 3 บริการ
ได้แก่ การจัดเก็บวัสดุทิ้งขว้างเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
เช่น หนังสือ วารสาร จุลสาร ฯลฯ (2.15) การจัดอาชีพศึกษาแทรกในคาบกิจกรรมแนะแนว
หรือคาบการ เรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ของนักเรียน (2.13) และการตอบคำถามค้นหาหาข้อมูล
คานอาชีพให้นักเรียน (2.06) ขณะที่ของครูบรรณารักษ์มีอย่างเกี่ยวข้องคือ การจัดเก็บวัสดุสิ่งพิมพ์
เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

บริการสน เทศคานอาชีพที่ครูแนะแนวจัดในระดับน้อย (0.01 - 1.49) มี 7 บริการ
ได้แก่

การจัดให้มหาวิทยาลัยจากอาชีพต่าง ๆ มาร่วมกันบรรยายแนะแนวทางอาชีพใน
หอประชุมหรือในห้องเรียน (1.47)

การจัดฉายภาพยนตร์ วิกิโอเทป สไลด์เกี่ยวกับอาชีพใหม่ (1.47)

การจัดการศึกษาออกสถานที่ เข้มชมสถานประกอบการหรืออาชีพในท้องถิ่น (1.43)

การจัดทำแผนปลิว จุลสาร หรือสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาชีพแก่ครู
นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไปในชุมชน (1.43)

การจัดรายการเสียงตามสายในเรื่องเกี่ยวกับอาชีพภายในโรงเรียน (1.41)

การจัดอภิปรายและ/หรือโต้วาทีโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ หรือบุคคลที่นักเรียน
มีความสนใจ (1.37)

การจัดให้นักเรียนไททกลองฝึกงานในสถานประกอบการในท้องถิ่น (1.32)

ขณะที่บริการที่ครูบรรณาธิการจัดระดับน้อยมี 6 บริการ คือ

การจัดการศึกษาออกสถานที่ เชื่อมชมสถานประกอบการหรืออาชีพในท้องถิ่น

(1.48)

การจัดสาธิตงานอาชีพต่าง ๆ หรือการแสดงผลงาน (1.47)

การจัดใหม่วิทยากรจากอาชีพต่าง ๆ มาร่วมกับบรรยายแนะแนวทางอาชีพ
ในหอประชุมหรือในห้องเรียน (1.46)

การจัดฉายภาพยนตร์ วิดีโอเทป สไลด์เกี่ยวกับอาชีพใหม่ (1.44)

การจัดรายการเสียงตามสายในเรื่องเกี่ยวกับอาชีพภายในโรงเรียน (1.43)

การจัดอภิปรายและ/หรือโต้วาทีโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ หรือบุคคลที่นักเรียน
มีความสนใจ (1.38)

ซึ่งบริการที่จัดขึ้นส่วนใหญ่แล้วมีความสอดคล้องกันระหว่างกลุ่มทั้งสอง
ความแตกต่างที่ปรากฏในเรื่องการจัดบริการระหว่างกลุ่มทั้งสอง เห็นชัดในเรื่องการจัดสาธิต
งานอาชีพต่าง ๆ หรือการแสดงผลงาน ซึ่งครูแนะแนวจัดระดับปานกลาง แต่ครูบรรณาธิการ
จัดระดับน้อย และบริการการจัดให้นักเรียนไททกลองฝึกงานในสถานประกอบการในท้องถิ่น การจัด
ทำแผนปลิว จุดสาร หรือสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาชีพแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ
บุคคลทั่วไปในชุมชน ซึ่งครูแนะแนวจัดระดับน้อย แต่ครูบรรณาธิการจัดระดับปานกลาง (ตารางที่ 9)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 การจําบริการสนเทศด้านอาชีพโดยครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์

สภาพการจําบริการสนเทศด้านอาชีพในโรงเรียน	ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
การจําอาชีพศึกษาเทรคในคาบกิจกรรมแนะแนวหรือคาบ การเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ของนักเรียน	2.13 (N=112)	0.65	1.74 (N= 88)	0.63
การให้คำปรึกษาอาชีพแก่นักเรียน เป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม	1.94 (N=112)	0.69	1.68 (N= 91)	0.59
การตอบคำถามความหาข้อมูลอาชีพให้นักเรียน	2.06 (N=111)	0.64	1.74 (N=100)	0.63
การจัดเก็บวัสดุพิมพ์เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียน ได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น หนังสือ วารสาร จุลสาร ฯลฯ	2.15 (N=112)	0.60	2.20 (N=109)	0.62
การจัดเก็บวัสดุไม่พิมพ์เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียน ได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น เทปอาชีพ สไลด์ วิดีโอเทป ฯลฯ	1.58 (N= 86)	0.62	1.50 (N= 58)	0.54
การจัดป้ายนิเทศทางอาชีพ	1.93 (N=113)	0.68	1.72 (N= 90)	0.64
การจัดนิทรรศการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ	1.66 (N=101)	0.70	1.68 (N= 79)	0.65
การจัดสาธิตงานอาชีพต่าง ๆ หรือการแสดงฝีมือหรือผลงาน	1.55 (N= 84)	0.70	1.47 (N= 77)	0.62
การจัดอภิปรายและ/หรือโต้วาทีโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ หรือบุคคลที่นักเรียนมีความสนใจ	1.37 (N= 76)	0.59	1.38 (N= 53)	0.56
การจัดให้วิทยากรจากอาชีพต่าง ๆ มาร่วมกับบรรยาย แนะแนวทางอาชีพในหอประชุมหรือในห้องเรียน	1.47 (N= 89)	0.60	1.46 (N= 67)	0.64

ตารางที่ 9 การจําบริการสนเทศด้านอาชีพโดยครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์ (ต่อ)

สภาพการจําบริการสนเทศด้านอาชีพในโรงเรียน	ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
การจัดการศึกษานอกสถานที่ เชิญชมสถานประกอบการ หรืออาชีพในท้องถิ่น	1.43 (N= 75)	0.60	1.48 (N= 67)	0.61
การจัดรายการ เสียงตามสายในเรื่องเกี่ยวกับอาชีพภายในโรงเรียน	1.41 (N= 59)	0.62	1.43 (N= 54)	0.60
การจัดฉายภาพยนตร์ วีดีโอเทป สไลด์เกี่ยวกับอาชีพใหม่	1.47 (N= 91)	0.64	1.44 (N= 66)	0.50
การจัดให้นักเรียน ทัศนศึกษาในสถานประกอบการในท้องถิ่น	1.32 (N= 44)	0.52	1.50 (N= 60)	0.62
การจัดทำแผ่นปลิว จุลสาร หรือสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาชีพแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไปในชุมชน	1.43 (N= 75)	0.62	1.50 (N= 70)	0.60
การจัดปัจฉิมนิเทศ เกี่ยวกับการเลือกอาชีพให้แก่ นักเรียน ที่จบการศึกษาของโรงเรียน	1.82 (N= 90)	0.70	1.79 (N= 84)	0.70

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุคลากรผู้รับผิดชอบการจกบริการสน เทศคานอาชีพ

จากการสอบถามผู้บริหารว่าใครมอบหมายบุคลากรฝ่ายใดให้เป็นผู้รับผิดชอบในการ
จกบริการสน เทศคานอาชีพ ปรากฏว่า ครูแนะแนว คือผู้ที่ทางโรงเรียน (111 แห่ง) มอบหมาย
ให้รับผิดชอบจกบริการสน เทศคานอาชีพเป็นหลัก รองลงมาคือหัวหน้าหมวดวิชาอาชีพ (72 แห่ง)
ครูที่ปรึกษา (64 แห่ง) ครูประจำวิชา (48 แห่ง) ส่วนบรรณารักษ์นั้นมีโรงเรียน 33 แห่ง
ที่มอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบจกบริการสน เทศคานอาชีพ

สำหรับบุคลากรอื่นที่โรงเรียนมอบหมายให้จกกิจกรรมนี้ มีเพียงส่วนน้อย คือ
8 โรงเรียน บุคลากรเหล่านี้ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหาร ศูนย์สร้างเสริมอาชีพ
และครูสอนอาชีพการงาน

เมื่อพิจารณาบุคลากรผู้รับผิดชอบตามขนาดของโรงเรียน พบว่าไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน
ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก ครูแนะแนวคือผู้รับผิดชอบการจกบริการสน เทศคานอาชีพ
รองลงมาคือหัวหน้าหมวดวิชาอาชีพ และครูที่ปรึกษาตามลำดับ (ตารางที่ 10)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 บุคลากรผู้รับผิดชอบการจัดบริการสนทนาก่อนอาชีพ จำแนกตามขนาด
ของโรงเรียน

บุคลากรผู้รับผิดชอบ	ขนาดของโรงเรียน (แห่ง)			
	ใหญ่ (N=31)	กลาง (N=26)	เล็ก (N=54)	รวม (N=111)
ครูแนะแนว	31	26	54	111
ครูที่ปรึกษา	20	17	27	64
ครูประจำวิชา	15	15	18	48
ครูบรรณารักษ์	11	7	15	33
ครูศิลปศึกษา	16	10	9	35
ครูโสตทัศนศึกษา	12	10	9	31
หัวหน้าหมวดวิชาชีพ	22	18	32	72
อื่น ๆ	3	1	4	8

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยงานหลักที่จัดบริการสนเทศานอาชีพ

จากการสอบถามผู้บริหาร ครูแนะแนว ครูบรรณารักษ์ ว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดบริการสนเทศานอาชีพ ผลปรากฏดังตารางที่ 11 ว่าเป็นงานแนะแนว (ร้อยละ 80.06) รองลงมาคือ หังงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน (ร้อยละ 10.12) และห้องสมุดโรงเรียน (ร้อยละ 3.87) ตามลำดับ

สำหรับหน่วยงานอื่น ๆ ที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ ปรากฏว่ามีร้อยละ 5.95 ได้แก่ งานแนะแนวและหมวดวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ (11 ราย) และคณะกรรมการแนะแนว แผนงานโรงเรียน ฝ่ายวิชาชีพ ครูสอนพิเศษ งานแนะแนวและฝ่ายวิชาการ งานแนะแนวและสำรสนเทศ งานแนะแนวและศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพระดับโรงเรียน งานแนะแนวและคณะกรรมการพัฒนาการสอนวิชาชีพ งานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน และหมวดวิชาต่าง ๆ (อย่างละ 1 ราย)

ตารางที่ 11 หน่วยงานหลักที่จัดบริการสนเทศานอาชีพ จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

หน่วยงานหลัก	ผู้บริหาร (N=111)	ครูแนะแนว (N=113)	ครูบรรณารักษ์ (N=112)	รวม (N=336)
งานแนะแนว	83	89	97	269 (80.06 %)
ห้องสมุดโรงเรียน	2	8	3	13 (3.87 %)
หังงานแนะแนวและห้องสมุด โรงเรียน	16	10	8	34 (10.12 %)
อื่น ๆ	10	6	4	20 (5.95 %)

เมื่อวิเคราะห์จำแนกหน่วยงานหลักที่ให้บริการสนทนาคำถามขนาดของโรงเรียนพบว่า ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก มากกว่าร้อยละ 75 มอบให้งานแนะแนว เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบให้บริการสนทนาคำถามอาชีพ แต่หน่วยงานที่มอบหมายรองลงมาจะต่างไปตามขนาดของโรงเรียน กล่าวเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จะมอบให้งานแนะแนวและหมวดอาชีพ (6 แห่ง) งานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียนและหมวดอาชีพ (1 แห่ง) งานแนะแนวและสารสนเทศ (1 แห่ง) งานแนะแนวและศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพระดับโรงเรียน (1 แห่ง) และคณะกรรมการแนะแนว (1 แห่ง) เป็นผู้รับผิดชอบ แต่ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดกลาง จะมอบให้งานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียนและหน่วยงานอื่น ๆ รับผิดชอบ และถ้าเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จะมอบให้ทั้งงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียนรับผิดชอบรวมกันในการให้บริการ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 หน่วยงานหลักที่ให้บริการสนทนาคำถามอาชีพ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

หน่วยงานหลัก	ขนาดของโรงเรียน			รวม (N=336)
	ใหญ่ (N=94)	กลาง (N=80)	เล็ก (N=162)	
งานแนะแนว	75 (79.79 %)	70 (87.50 %)	124 (76.54 %)	269
ห้องสมุดโรงเรียน	1 (1.06 %)	2 (2.50 %)	10 (6.17 %)	13
ทั้งงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน	8 (8.51 %)	4 (5.00 %)	22 (13.58 %)	34
อื่น ๆ	10 (10.64 %)	4 (5.00 %)	6 (3.71 %)	20

สถานที่จกเก็บสิ่งพิมพ์และโสภณภัณฑ์เกี่ยวกับอาชีพ

จากการสอบถามผู้บริหาร ครูแนะแนว ครูบรรณารักษ์ ถึงสถานที่จกเก็บสิ่งพิมพ์และโสภณภัณฑ์เกี่ยวกับอาชีพในโรงเรียน พบว่าคำตอบของผู้ตอบทั้ง 3 กลุ่ม สอดคล้องกัน คือ สิ่งพิมพ์และวัสดุตั้งกลาว เก็บในห้องแนะแนว เป็นอันดับแรก ในห้องสมุดโรงเรียนเป็นอันดับที่ 2 ในหมวดวิชาต่าง ๆ เป็นอันดับ 3 และในห้องโสภณภัณฑ์ศึกษาเป็นอันดับ 4

ส่วนสถานที่อื่น ๆ ที่มีการจกเก็บสิ่งพิมพ์และโสภณภัณฑ์เกี่ยวกับอาชีพ ได้แก่ ศูนย์สร้างเสริมอาชีพหรือศูนย์พัฒนาอาชีพ หมวดค่างานอาชีพ หมวดเกษตรของโรงเรียน หองนิเทศ หองคหกรรมศาสตร์ หองศิลปศึกษา แผนงานของโรงเรียน (ดังตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 สถานที่จกเก็บสิ่งพิมพ์และโสภณภัณฑ์เกี่ยวกับอาชีพ จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

สถานที่	ผู้บริหาร (N=111)					ครูแนะแนว (N=113)					ครูบรรณารักษ์ (N=112)				
	อันดับที่					อันดับที่					อันดับที่				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ห้องแนะแนว	81	18	8	1	-	80	16	7	-	-	82	15	7	-	-
หมวดวิชาต่าง ๆ	3	15	37	32	1	3	14	38	25	1	2	15	39	25	-
ห้องสมุดโรงเรียน	19	64	11	9	-	27	59	20	1	-	-	27	58	18	1
ห้องโสภณภัณฑ์ศึกษา	7	14	24	31	2	2	14	20	32	1	1	11	22	31	1
อื่น ๆ	-	-	2	1	3	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-

ปริมาณวัสดุและข้อมูลอาชีพที่อยู่ในความรับผิดชอบของงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน

จากการสอบถามว่าวัสดุและข้อมูลอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีในงานแนะแนว และห้องสมุดโรงเรียนมีปริมาณเท่าใด ผลปรากฏว่า ข้อมูลอาชีพที่มีทั้งในงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน มีอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น โดยในงานแนะแนวมีข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และการฝึกฝนเพื่อเข้าสู่อาชีพ เช่น หลักสูตรวิทยาลัย มหาวิทยาลัย สถานที่ฝึกฝนเพื่อประกอบอาชีพในอนาคต และข้อมูลในการขอและรับทุน เป็นอันดับแรก (2.00) รองลงมาคือ ข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจตนเองของนักเรียน เช่น แบบทดสอบความสนใจ ทัศนคติ ความถนัดด้านอาชีพ รวมทั้งสิ่งที่ให้ความรู้ทางสังคมวิทยา จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้ตนเองและสังคม อันมีผลต่อการเลือกอาชีพ (1.90) และข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น การรับราชการทหาร ตำรวจ การประกอบอาชีพอิสระ (1.90)

สำหรับในห้องสมุดโรงเรียน ข้อมูลอาชีพที่มีเป็นอันดับแรกคือ วารสาร หนังสือพิมพ์ให้เรื่องราวหรือข่าวคราวทันสมัยเกี่ยวกับการงานอาชีพ เช่น ข่าวแรงงาน ข่าวเศรษฐกิจ แนวโน้มในการประกอบอาชีพต่าง ๆ อาชีพที่เกิเกิดขึ้นใหม่หรืออาชีพที่น่าสนใจ ฯลฯ (1.83) รองลงมาคือ ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการฝึกฝนเพื่อเข้าสู่อาชีพ เช่น หลักสูตรวิทยาลัย มหาวิทยาลัย สถานที่ฝึกฝนเพื่อประกอบอาชีพในอนาคต และข้อมูลในการขอและรับทุน (1.76) และจุลสาร เอกสาร หรือแผนปลิวอธิบายลักษณะของอาชีพต่าง ๆ (1.62) ดังปรากฏในตารางที่ 14

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 ปริมาณวัสดุและข้อมูลอาชีพในความรับผิดชอบของงานแผนผัง และ
ห้องสมุดโรงเรียน

ประเภทวัสดุและข้อมูลอาชีพ	งานแผนผัง		ห้องสมุดโรงเรียน	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
หนังสือเกี่ยวกับอาชีพ เช่น ภาาานุกรมอาชีพ อนุกรมอาชีพ สารานุกรมอาชีพ นามานุกรมอาชีพ นวนิยายอาชีพ ชีวประวัติบุคคล ฯลฯ	1.58 (N=100)	0.67	1.60 (N=107)	0.56
วารสาร หนังสือพิมพ์ให้เรื่องราวหรือข่าวคราวทันสมัย เกี่ยวกับการงานอาชีพ เช่น ขาวแรงงาน ขาว เศรษฐกิจ แนวโน้มในการประกอบอาชีพต่าง ๆ อาชีพที่เกิดขึ้นใหม่หรืออาชีพที่น่าสนใจ ฯลฯ	1.54 (N=105)	0.69	1.83 (N=109)	0.64
จุลสาร เอกสาร หรือแผนปลิวอธิบายลักษณะของอาชีพ ต่าง ๆ	1.72 (N=110)	0.71	1.62 (N=103)	0.61
สื่อทัศนวัสดุที่เกี่ยวข้องกับอาชีพและเรื่องอื่น ๆ ที่มี ประโยชน์ต่อการวางแผนทางอาชีพ เช่น เทปบันทึก- เสียง สไลด์ วิดีโอเทป ภาพยนตร์ บัตรภาพ เกม ฯลฯ	1.47 (N= 88)	0.64	1.40 (N= 68)	0.49
ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่นการรับราชการ ทหาร ตำรวจ การประกอบอาชีพอิสระ	1.90 (N=108)	0.68	1.52 (N= 98)	0.63
ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งและบุคคลที่นักเรียนจะไปหาข้อมูล เพิ่มเติมได้ หรือแหล่งที่นักเรียนอาจไปฝึกงานก่อน จบการศึกษา	1.39 (N=101)	0.53	1.50 (N= 92)	0.60

ตารางที่ 14 ปริมาณทัศนคติและข้อมูลอาชีพในความรับผิดชอบของงานแนะแนว และ
ห้องสมุดโรงเรียน (ต่อ)

ประเภททัศนคติและข้อมูลอาชีพ	งานแนะแนว		ห้องสมุดโรงเรียน	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการฝึกฝนเพื่อเข้าสู่อาชีพ เช่น หลักสูตรวิทยาลัย มหาวิทยาลัย สถานที่ฝึกฝน เพื่อประกอบอาชีพในอนาคต และข้อมูลในการขอ และรับทุน	2.00 (N=107)	0.70	1.76 (N= 99)	0.64
ข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจตนเองของนักเรียน เช่น แบบทดสอบความสนใจ ทักษะคิด ความมั่นคงทาง อาชีพ รวมทั้งสิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้ด้านสังคมวิทยา จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้ตนเองและสังคม อันมี ผลต่อการเลือกอาชีพ	1.90 (N=105)	0.73	1.56 (N= 95)	0.58

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณภาพของวัสดุและข้อมูลอาชีพในงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน

จากการสอบถามครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์ ถึงวัสดุและข้อมูลอาชีพที่มีในงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน ว่างความถูกต้องทันสมัย มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ อย่างสมบูรณ์ ฯลฯ ปรากฏว่า วัสดุและข้อมูลอาชีพที่มีในงานแนะแนว มีความถูกต้องทันสมัย มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ อย่างสมบูรณ์ และมีเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านในระดับปานกลาง และมีเนื้อหาครอบคลุมอาชีพต่าง ๆ เกือบทุกอาชีพในระดับน้อย ในขณะที่ในกลุ่มห้องสมุดโรงเรียน ยังเห็นว่าข้อมูลที่ทันสมัยมีเนื้อหาค่านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพในระดับน้อยเพิ่มขึ้นอีก (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 คุณภาพของวัสดุและข้อมูลอาชีพที่มีในงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน

คุณภาพของวัสดุและข้อมูลอาชีพ	งานแนะแนว		ห้องสมุดโรงเรียน	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
มีความถูกต้องทันสมัย	1.76 (N=109)	0.58	1.61 (N=106)	0.59
มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ อย่างสมบูรณ์	1.70 (N=105)	0.61	1.53 (N=107)	0.57
มีเนื้อหาครอบคลุมอาชีพต่าง ๆ เกือบทุกอาชีพ	1.43 (N=104)	0.60	1.48 (N=106)	0.57
มีเนื้อหาค่านอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ	1.57 (N=102)	0.62	1.46 (N=106)	0.57
มีเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	1.76 (N=107)	0.64	1.71 (N=109)	0.63

การจัดเก็บวัสดุและข้อมูลอาชีพในงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน

สำหรับการจัดเก็บวัสดุและข้อมูลอาชีพในงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน โดยสอบถามจากครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์ ผลปรากฏว่า มีการจัดเก็บวัสดุและข้อมูลอาชีพแยกตามประเภทของวัสดุ เช่น หนังสือ วารสาร จุลสาร และแผ่นปลิว เป็นอันดับแรก (197 คน) รองลงมาคือ แยกเก็บตามอาชีพโดยรวมวัสดุทุกประเภทในอาชีพเดียวกันไว้ด้วยกัน (50 คน) โดยการจัดเก็บวัสดุอาชีพของครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์ มีความสอดคล้องกันทั้งที่กล่าวข้างต้น

สำหรับการลงทะเบียนวัสดุ การให้เลขหมู่ การทำเครื่องหมายช่วยค้นในรูปแบบบัตรดัชนีและบัตรรายการ ปรากฏว่า งานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน จะลงทะเบียนวัสดุที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ (80 คน) ให้เลขหมู่ (44 คน) ทำเครื่องหมายช่วยค้นในรูปแบบบัตรรายการ (37 คน) และบัตรดัชนี (9 คน) ตามลำดับ และจากข้อมูลที่ปรากฏเห็นได้ว่า ครูบรรณารักษ์จะปฏิบัติงานดังกล่าวมากกว่าครูแนะแนว โดยเฉพาะในเรื่องของการทำเครื่องหมายช่วยค้นในรูปแบบของบัตรดัชนี ซึ่งไม่มีครูแนะแนวดำเนินการในเรื่องนี้ ดังตารางที่ 16

สำหรับการจัดเก็บในลักษณะอื่น ๆ ซึ่งมีผู้ตอบ 15 รายนั้น ได้แก่ ไม่ได้จัดระบบใด ๆ โดยไม่แยกประเภทวัสดุหรือแยกตามอาชีพ (9 ราย) แยกเฉพาะหนังสือกับจุลสาร (1 ราย) แยกตามหมวดหมู่ (4 ราย) ให้อำนาจเรื่องจุลสารอาชีพและจัดเก็บเข้าแฟ้ม (1 ราย)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 การจก้เก้ว้ส้ตุและข้อมูลอาชีพในงานณะแนวและห้องส้ตุศโรจเร้ยน

การจก้เก้ว้ส้ตุและข้อมูลอาชีพ *	ครูณะแนว	ครูบรรณารัศ	รวม
	(N=113)	(N=112)	(N=225)
แยกตามประเภทของว้ตุ เช่น หนังสือ วารสาร			
จุลสาร แพนปลิว	97	100	197
แยกตามอาชีพโดยรวมว้ตุทุกประเภทในอาชีพ			
เค้วยกันไวคยกัน	28	22	50
ม่การลงหะเบ้ยนว้ตุที่จก้เก้บ	24	56	80
ม่การใหเลหะหญว้ตุที่จก้เก้บ	3	41	44
ม่การทำเครืองมือชยคนในรูปของบ้ตรค้ษน้	-	9	9
ม่การทำเครืองมือชยคนในรูปของบ้ตรรายการ	2	35	37
อื่น ๆ	8	7	15

* คอบไค้มากกว่า 1 คำคอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความร่วมมือระหว่างงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียนในการจัดเก็บและบริการข้อมูลอาชีพ

ในด้านความร่วมมือระหว่างงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียน ในการจัดเก็บและ
การบริการข้อมูลอาชีพ จากการสอบถามพบว่า ไม่มีความร่วมมือกันมากนัก โดยความ
ร่วมมือส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.52 - 1.82) ได้แก่

ครูบรรณารักษ์ให้บริการมีวัสดุคานอาชีพ บริการหนังสือจอง หนังสือสำรองตาม
ที่ครูแนะแนวต้องการ (1.82)

ครูบรรณารักษ์เข้าร่วมในกิจกรรมให้ความรู้คานอาชีพที่ครูแนะแนวจัดให้แก่
นักเรียน เช่น งานสัปดาห์แนะแนว (1.71)

ครูแนะแนวขอความร่วมมือในการจัดเก็บวีซีดี เข้าชมห้องสมุดโรงเรียน เพื่อแนะนำ
การใช้แหล่งข้อมูลข่าวสารคานอาชีพ (1.65)

ครูบรรณารักษ์บริการแจ้งข่าวสารทันสมัยเกี่ยวกับอาชีพแก่ครูแนะแนว (1.63)

ครูบรรณารักษ์ให้ความช่วยเหลือในการจัดห้องแนะแนวให้เป็นแหล่งจัดเก็บและ
ให้บริการข้อมูลข่าวสารคานอาชีพโดยเฉพาะ (1.61)

ครูแนะแนว เสนอรายชื่อสิ่งพิมพ์และ วัสดุที่ทันสมัยเกี่ยวกับอาชีพให้ห้องสมุดโรงเรียน
จัดทำมาให้บริการ (1.54)

ครูแนะแนวช่วยเหลือห้องสมุดโรงเรียนในการประเมินค่าวัสดุคานอาชีพที่สมควร
จัดไว้บริการ (1.52)

สำหรับความร่วมมือที่สอบถามในส่วนที่เหลือ ปรากฏว่าอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย
1.43 - 1.46) ดังตารางที่ 17

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ความร่วมมือระหว่างงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียนในการจัดเก็บ
และบริการข้อมูลอาชีพ

ความร่วมมือในการจัดเก็บและบริการข้อมูลอาชีพ	ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ครูแนะแนว เสนอรายชื่อสิ่งพิมพ์และ โสตทัศนวัสดุ เกี่ยวกับอาชีพให้ห้องสมุดโรงเรียนจัดทำมาให้บริการ	1.53 (N=77)	0.64	1.54 (N=83)	0.63	1.54 (N=160)	0.63
ครูแนะแนวช่วยเหลือนห้องสมุดโรงเรียนในการ ประเมินทวัสดุคานอาชีพที่สมควรจัดไว้บริการ	1.60 (N=67)	0.69	1.46 (N=79)	0.57	1.52 (N=146)	0.63
ครูแนะแนว และครูบรรณารักษ์ร่วมมือกันศึกษาระบบ จัดหมวดหมู่สิ่งพิมพ์และ โสตทัศนวัสดุคานอาชีพที่ เหมาะสม	1.40 (N=52)	0.69	1.51 (N=69)	0.65	1.46 (N=121)	0.67
ครูแนะแนวขอความร่วมมือในการจัดเก็บ เรียง เซ้าชม ห้องสมุดโรงเรียน เพื่อแนะนำการใช้แหล่งข้อมูล ข่าวสารคานอาชีพ	1.52 (N=86)	0.64	1.76 (N=92)	0.71	1.65 (N=178)	0.69
ครูแนะแนว เชิญครูบรรณารักษ์มาให้ความรู้คาน การเลือกอ่านวัสดุคานอาชีพในคาบกิจกรรม แนะแนว	1.37 (N=57)	0.67	1.50 (N=72)	0.65	1.44 (N=129)	0.66
ครูบรรณารักษ์ให้บริการยืมวัสดุคานอาชีพ บริการ หนังสือจอง หนังสือสำรองตามทีครูแนะแนว ต้องการ	1.77 (N=78)	0.72	1.86 (N=95)	0.73	1.82 (N=173)	0.73
ครูบรรณารักษ์บริการแจ้งข่าวสารทันสมัยเกี่ยวกับ อาชีพแก่ครูแนะแนว	1.53 (N=72)	0.67	1.71 (N=90)	0.64	1.63 (N=162)	0.66

ตารางที่ 17 ความร่วมมือระหว่างงานแนะแนวและห้องสมุดโรงเรียนในการจัดเก็บ
และบริการข้อมูลอาชีพ (ต่อ)

ความร่วมมือในการจัดเก็บและบริการข้อมูลอาชีพ	ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ครูบรรณารักษ์จัดทำบรรณานุกรมตามอาชีพตามที่ครู แนะแนวต้องการ	1.36 (N=55)	0.55	1.48 (N=60)	0.62	1.43 (N=115)	0.59
ครูบรรณารักษ์ช่วยเหลือครูแนะแนวในการผลิตวัสดุ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น บริการเครื่องมือ วัสดุ- อุปกรณ์ในการจัดทำ	1.37 (N=60)	0.55	1.49 (N=78)	0.66	1.44 (N=138)	0.61
ครูบรรณารักษ์เข้าร่วมในกิจกรรมให้ความรู้ตาม อาชีพที่ครูแนะแนวจัดให้แก่นักเรียน เช่น งานสัปดาห์แนะแนว	1.62 (N=78)	0.68	1.79 (N=82)	0.66	1.71 (N=160)	0.68
ครูบรรณารักษ์ให้ความช่วยเหลือในการจัดห้อง แนะแนวให้เป็นแหล่งจัดเก็บและให้บริการ ข้อมูลข่าวสารตามอาชีพโดยเฉพาะ	1.50 (N=70)	0.65	1.71 (N=77)	0.72	1.61 (N=147)	0.69

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ

ในตอนนี้ เป็นรายงานผลการสอบถามเกี่ยวกับ

3.1 ทักษะของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูแนะแนว เกี่ยวกับห้องสมุดอาชีพและการจัดตั้ง ความเห็นสมควรจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียนของผู้ตอบ และความต้องการใหม่ในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียนของผู้ตอบ

3.2 ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียนของผู้ตอบในสถานี่และขนาด การจัดเนื้อหาในห้องสมุดอาชีพ การบริหารงาน บุคลากร งบประมาณ การจัดหา และการจัดเก็บ การบริการและกิจกรรม ทั้งรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ทักษะของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูแนะแนว เกี่ยวกับห้องสมุดอาชีพและการจัดตั้ง

จากการสอบถามทักษะของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูแนะแนว เกี่ยวกับห้องสมุดอาชีพและการจัดตั้ง รวมทั้งหมด 12 เรื่องด้วยกัน ปรากฏว่า โดยส่วนรวมแล้วผู้ตอบทั้งหมดมีทักษะและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ย่อยตามเกือบทุกเรื่องในระดั้มาก (ค่าเฉลี่ย 2.52-2.81) เรื่องที่ผู้ตอบทุกกลุ่มเห็นควมมากสามอันดับแรก ได้แก่

ในการตัดสินใจ เลือกแนวทางการศึกษาต่ออันมีผลต่อการประกอบอาชีพ นักเรียนจำเป็นต้องใช้ข้อมูลข่าวสารด้านอาชีพ (2.81)

การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพเพื่อจัดและให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยเฉพาะ จะทำใหม่การใช้ข้อมูลทางอาชีพอย่างกว้างขวางในโรงเรียน (2.72)

การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพขึ้น โดยเฉพาะ มีส่วนกระตุ้นให้นักเรียนสนใจวางแผนอนาคตการศึกษาและการประกอบอาชีพของตนมากขึ้น (2.71)

การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพเพื่อเป็นศูนย์รวบรวมและให้บริการข่าวสารความรู้ด้านอาชีพ จะช่วยส่งเสริมให้การแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น (2.71)

ยกเว้นเรื่องสองเรื่องที่ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับปานกลาง (2.34 - 2.38) ได้แก่
"เท่าที่ผ่านมานักเรียนและครูประสบปัญหาในการหาข้อมูลอาชีพ เพราะไม่มีการ
รวบรวมข้อมูลดังกล่าวไว้ในที่เดียวกันเพื่อการค้นหาโดยเฉพาะ (2.34)"

"การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพมีทางเป็นไปได้มาก เพราะโรงเรียนควรมีความพร้อม
ในด้านสถานที่ บุคลากร การเงิน วัสดุอุปกรณ์ ความสนับสนุนจากบุคคลหลายฝ่าย (2.38)"

จากข้อมูลที่ปรากฏเช่นนี้ให้เห็นชัดว่า ผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูแนะแนว
มีทัศนคติและความคิดเห็นในทางบวกต่อห้องสมุดอาชีพและการจัดตั้ง

จากการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ตอบแต่ละกลุ่ม พบว่ามีความสอดคล้องกับข้อสรุปที่กล่าว
ข้างต้น คือทั้งผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูแนะแนว เห็นพ้องกันในเรื่องที่ยังขาดม
เกือบทุกเรื่อง
ในระดับมาก โดยทั้ง 3 กลุ่ม เห็นพ้องกันเป็นอันดับแรกว่า ในการตัดสินใจเลือกแนวทางการ
ศึกษาคืออันมีผลต่อการประกอบอาชีพ นักเรียนจำเป็นต้องได้ข้อมูลข่าวสารด้านอาชีพ (ผู้บริหาร 2.80,
ครูแนะแนว 2.84 และครูบรรณารักษ์ 2.80)

สำหรับอันดับที่สอง ผู้บริหารและครูแนะแนว เห็นสอดคล้องกันว่า การจัดตั้งห้องสมุด
อาชีพเพื่อจัดและให้บริการสนเทศด้านอาชีพโดยเฉพาะ จะทำให้มีการใช้ข้อมูลทางอาชีพอย่าง
กว้างขวางในโรงเรียน (2.76 และ 2.81 ตามลำดับ) ส่วนครูบรรณารักษ์กลับเห็นว่า การจัด
ตั้งห้องสมุดอาชีพเพื่อเป็นศูนย์รวบรวมและให้บริการข่าวสารความรู้ด้านอาชีพ จะช่วยส่งเสริมให้
การแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น (2.66) ซึ่งในเรื่องนี้ผู้บริหารเห็นด้วย
เป็นอันดับ 3 และครูแนะแนวเห็นด้วยเป็นอันดับ 5

สำหรับทัศนคติเรื่องที่ 3 มีความสอดคล้องกันระหว่างกลุ่มครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์
คือการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพขึ้นโดยเฉพาะ มีส่วนกระตุ้นนักเรียนให้สนใจวางแผนอนาคตการศึกษา
และการประกอบอาชีพของตนมากขึ้น (2.80 และ 2.64 ตามลำดับ) ทั้งรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 18 ทักษะเกี่ยวกับห้องสมุดอาชีพและการจัดตั้ง จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

ทักษะเกี่ยวกับห้องสมุดอาชีพ และการจัดตั้ง	ผู้บริหาร		ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ในการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อ								
อันมีผลต่อการประกบอาชีพ นักเรียน	2.80	0.42	2.84	0.43	2.80	0.42	2.81	0.43
จำเป็นต่อข้อมูลข่าวสารด้านอาชีพ	(N=111)		(N=112)		(N=111)		(N=334)	
เท่าที่ผ่านมานักเรียนและครูประสบปัญหา								
ในการหาข้อมูลด้านอาชีพ เพราะไม่								
มีการรวบรวมข้อมูลดังกล่าวไว้ในที่	2.20	0.74	2.49	0.68	2.33	0.69	2.34	0.72
เกี่ยวกับเพื่อการค้นหาโดยเฉพาะ	(N=110)		(N=110)		(N=107)		(N=327)	
การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพจะทำให้ปัญหา	2.54	0.57	2.71	0.53	2.46	0.64	2.57	0.59
ดังกล่าวข้างต้นลดลง	(N=109)		(N=111)		(N=111)		(N=331)	
การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพเพื่อจัดและให้								
บริการสนเทศด้านอาชีพโดยเฉพาะ								
จะทำให้มีการใช้ข้อมูลทางอาชีพ	2.76	0.43	2.81	0.41	2.59	0.56	2.72	0.48
อย่างกว้างขวางในโรงเรียน	(N=110)		(N=111)		(N=110)		(N=331)	
การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพขึ้น โดยเฉพาะ								
มีส่วนกระตุ้นนักเรียนให้สนใจ								
วางแผนอนาคตการศึกษาและการ	2.69	0.50	2.80	0.42	2.64	0.55	2.71	0.50
ประกอบอาชีพของตนมากขึ้น	(N=110)		(N=112)		(N=110)		(N=332)	
การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพจะช่วยให้								
การสอนความรู้ด้านอาชีพแทรกในวิชา								
ส่วนหนึ่งหรือการสอนวิชาอาชีพโดยตรง								
ตลอดจนการจัดกิจกรรมเสริมความรู้	2.54	0.63	2.71	0.51	2.54	0.57	2.60	0.58
ด้านอาชีพในสถานศึกษามากยิ่งขึ้น	(N=110)		(N=112)		(N=111)		(N=333)	

ตารางที่ 18 ทักษะเกี่ยวกับห้องสมุดอาชีพและการจัดตั้ง จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ (ต่อ)

ทักษะเกี่ยวกับห้องสมุดอาชีพ และการจัดตั้ง	ผู้บริหาร		ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพมีทางเป็นไปได้ ในกรณีที่ผู้บริหารเป็นผู้ริเริ่มในการ รวมพลังจัดตั้ง	2.49 (N=109)	0.64	2.54 (N=110)	0.64	2.54 (N=110)	0.67	2.52 (N=329)	0.65
การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพมีทางเป็นไปได้ ยาก เพราะโรงเรียนจะต้องมีความ พร้อมในด้านสถานที่ บุคลากร การเงินและวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจน ความเห็นชอบจากบุคคลหลายฝ่าย ให้ความสนับสนุน	2.26 (N=101)	0.68	2.49 (N=106)	0.73	2.39 (N=106)	0.76	2.38 (N=313)	0.73

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการสอบถามผู้ตอบ ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไปแล้ว ควรมีการจัดตั้งห้องสมุด
 อาชีวะขึ้นในโรงเรียนในระดับใด ปรากฏว่าครูแนะแนว เห็นว่าควรจัดตั้งในระดับมาก (2.67)
 ในขณะที่ผู้บริหารและครูบรรณารักษ์ เห็นควรจัดตั้งในระดับปานกลาง (2.48 และ 2.44 ตามลำดับ)
 ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ความเห็นควรจัดตั้งห้องสมุดอาชีวะโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป
 จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

กลุ่มผู้ตอบ	ระดับความเห็นควร	
	$\bar{X}$	SD
ผู้บริหาร	2.48 (N=109)	0.57
ครูแนะแนว	2.67 (N=110)	0.56
ครูบรรณารักษ์	2.44 (N=107)	0.63

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อถามถึงความต้องการและความเป็นไปได้ในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียนของผู้ตอบ ปรากฏว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและครูแนะแนว ต้องการให้มีการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียนในระดับมาก (2.53 และ 2.76 ตามลำดับ) โดยครูแนะแนวมีความต้องการสูงกว่าผู้บริหาร ส่วนครูบรรณารักษณ์มีความต้องการให้จัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียนในระดับปานกลาง (2.44)

สำหรับความเป็นไปได้ในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียน ทุกกลุ่มเห็นว่า เป็นไปได้ในระดับปานกลาง โดยผู้บริหารเล็งเห็นถึงความเป็นไปได้สูงกว่าครูแนะแนว และครูบรรณารักษณ์ ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ความต้องการและความเป็นไปได้ในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

กลุ่มผู้ตอบ	ระดับความต้องการ		ระดับความเป็นไปได้	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ผู้บริหาร	2.53 (N=107)	0.57	2.05 (N=106)	0.61
ครูแนะแนว	2.76 (N=110)	0.50	1.86 (N=98)	0.70
ครูบรรณารักษณ์	2.44 (N=103)	0.60	1.79 (N=102)	0.73

จากการวิเคราะห์ความต้องการและความเป็นไปได้ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ที่ผู้ตอบสังกัด พบว่า ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ต่างต้องการ ใ้ดำเนินการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียนในระดับมาก (2.55 - 2.60) ทั้งสิ้น แต่เมื่อพิจารณา ถึงความเป็นไปได้ในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียน พบว่าความสัมพันธ์กับขนาดของ โรงเรียน คือโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่ามีความเป็นไปไ้สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียน ขนาดเล็ก แนวทางความเป็นไปไ้จะอยู่ในระดับปานกลางก็ตาม (ดังตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ความต้องการและความเป็นไปไ้ในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน

ขนาดของ โรงเรียน	ระดับความต้องการ		ระดับความเป็นไปไ้	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ใหญ่	2.60 (n=90)	0.51	2.00 (n=91)	0.68
กลาง	2.55 (n=78)	0.59	1.84 (n=73)	0.64
เล็ก	2.59 (n=157)	0.60	1.81 (n=145)	0.72

3.2 ความเป็นไปไคของการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากการสอบถามถึงความ เป็นไปไคของการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านสถานที่และขนาด การจัดเนื้อที่ในห้องสมุดอาชีพ การบริหารงานบุคลากร งบประมาณ การจัดหาและการจัดเก็บวัสดุเกี่ยวกับอาชีพ การบริการและกิจกรรม ผลปรากฏดังนี้

สถานที่และขนาด

จากการสอบถามถึงความ เป็นไปไคในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ โดยใช้พื้นที่ของห้องสมุด โรงเรียนหรือห้องแนะแนว หรือขยายพื้นที่ของห้องสมุดโรงเรียน หรือห้องแนะแนว ตลอดจนขนาดของห้องสมุดอาชีพ ปรากฏว่า ความเป็นไปไคในทุก ๆ เรื่องที่สอบถามอยู่ในระดับปานกลาง (1.84 - 2.24) กล่าวคือ ในอันดับแรก ผู้ตอบเห็นว่าห้องสมุดอาชีพไม่ว่าจะจัดตั้งในลักษณะใดกรรมมีขนาดอย่างน้อย 1 ห้องเรียน (2.24) ส่วนการจัดตั้งนั้นควรใช้เนื้อที่ส่วนหนึ่งของห้องแนะแนว (2.21) และพื้นที่ส่วนหนึ่งของห้องสมุดโรงเรียน (2.09) ตามลำดับ สำหรับการขยายพื้นที่ของห้องแนะแนวหรือห้องสมุดโรงเรียนให้เพียงพอที่จะจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ เข้าไปเป็นส่วนหนึ่ง ผู้ตอบเห็นว่า เป็นไปไคในระดับรองลงไป (2.03 และ 1.93) ส่วนการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพขึ้นในสถานที่ใหม่ ปรากฏว่า ผู้ตอบเห็นด้วยเป็นอันดับท้ายสุด (1.93)

เมื่อวิเคราะห์ตามกลุ่มผู้ตอบถึงความ เป็นไปไคเกี่ยวกับสถานที่ตั้งของห้องสมุดอาชีพ ทั้งผู้บริหารและครูแนะแนวเห็นว่า ห้องสมุดอาชีพไม่ว่าจะจัดตั้งในลักษณะใด กรรมมีขนาดอย่างน้อย 1 ห้องเรียน โดยผู้บริหารเห็นว่า ควรใช้เนื้อที่ส่วนหนึ่งของห้องสมุดโรงเรียน แต่ครูแนะแนวเห็นว่าควรใช้เนื้อที่ส่วนหนึ่งของห้องแนะแนว ซึ่งตามความเห็นของครูแนะแนวในเรื่องสถานที่นั้น สอดคล้องกับของครูบรรณารักษ์ที่เห็นว่า ห้องสมุดอาชีพสามารถใช้เนื้อที่ส่วนหนึ่งของห้องแนะแนว (2.38) หรือขยายพื้นที่ของห้องแนะแนว ให้มีเนื้อที่พอเพียงที่จะตั้งห้องสมุดอาชีพ เป็นส่วนหนึ่ง (กึ่งตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในสถานศึกษาและขนาด
จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

สถานที่ตั้งและขนาดของห้องสมุด อาชีพ	ผู้บริหาร		ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
จัดตั้งห้องสมุดอาชีพโดยใช้เนื้อที่ ส่วนหนึ่งของห้องสมุดโรงเรียน	2.23 (N=104)	0.76	2.03 (N= 98)	0.76	1.99 (N= 99)	0.79	2.09 (N=301)	0.78
จัดตั้งห้องสมุดอาชีพโดยใช้เนื้อที่ ส่วนหนึ่งของห้องแนะแนว	2.07 (N=104)	0.79	2.19 (N= 98)	0.79	2.38 (N=101)	0.73	2.21 (N=303)	0.78
ขยายพื้นที่ของห้องสมุดโรงเรียนใหม่ เนื้อที่เพียงพอที่จะจัดตั้งห้องสมุด อาชีพเขาไปเป็นส่วนหนึ่ง	2.08 (N= 91)	0.82	1.79 (N= 86)	0.79	1.90 (N= 93)	0.79	1.93 (N=270)	0.81
ขยายพื้นที่ของห้องแนะแนวใหม่เนื้อที่ เพียงพอที่จะจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ เขาไปเป็นส่วนหนึ่ง	1.93 (N= 94)	0.78	1.97 (N= 89)	0.80	2.19 (N= 99)	0.80	2.03 (N=282)	0.80
ห้องสมุดอาชีพควรมีที่ตั้งใหม่ซึ่งมีได้ อยู่ในห้องสมุดโรงเรียนหรือใน ห้องแนะแนว	1.97 (N= 73)	0.86	1.74 (N= 54)	0.80	1.77 (N= 61)	0.80	1.84 (N=188)	0.83
ห้องสมุดอาชีพไม่ว่าจะจัดตั้งในลักษณะ ใดควรมีขนาดอย่างน้อย 1 ห้อง เรียน	2.32 (N= 98)	0.74	2.24 (N= 88)	0.75	2.15 (N= 99)	0.76	2.24 (N=285)	0.75

การจัดเนื้อหาในหอสมุดอาชีวะ

สำหรับการจัดเนื้อหาในหอสมุดอาชีวะ ปรากฏว่า เรื่องที่ผู้ตอบเห็นว่ามีทางเป็นไปได้ มากอันดับแรก ได้แก่ การจัดใหม่เนื้อหาสำหรับจัดแสดงป้ายนิเทศ ส่วนการจัดเนื้อหาในเรื่องอื่น ๆ ที่เหลือ ปรากฏว่า ผู้ตอบเห็นว่าเป็นไปได้ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.04 - 2.46) ได้แก่ มีการจัดเนื้อหาสำหรับทำกิจกรรมการอ่านภายในหอสมุดอาชีวะ (2.46) มีมุมสบายสำหรับการนั่งอ่านตามสบาย โดยจัดเอกสารอาชีวะที่สวยงามอ่านง่ายไว้ให้บริการในมุมนี้ (2.43) ควรมี เนื้อหาบริการยืม-คืน และตอบคำถามช่วยการค้นคว้า (2.31)

เมื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในเรื่องการจัดและใช้เนื้อหาในหอสมุดอาชีวะตามกลุ่มผู้ตอบ พบว่า มีความเห็นสอดคล้องกัน กล่าวคือ ทั้ง 3 กลุ่ม เล็งเห็นว่า การจัดใหม่เนื้อหาสำหรับจัดแสดง ป้ายนิเทศมีความเป็นไปได้มากเป็นอันดับแรก รองลงไปอันดับ 2 คือ เห็นว่าควรจัดเนื้อหาสำหรับ ทำกิจกรรมการอ่านภายในหอสมุดอาชีวะ (ผู้บริหาร 2.44, ครูแนะแนว 2.51 และครูบรรณารักษ์ 2.42)

สำหรับความเป็นไปได้ในอันดับที่ 3 กลุ่มผู้ตอบเห็นต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริหารและครู-แนะแนว เห็นว่าควรมีมุมสบายสำหรับนั่งอ่าน โดยจัดเอกสารอาชีวะที่สวยงาม อ่านง่าย ไว้ให้ บริการในมุมนี้ (2.43 และ 2.46 ตามลำดับ) ในขณะที่ครูบรรณารักษ์เห็นว่า ควรมีเนื้อหาเพื่อ บริการยืม-คืน และตอบคำถามช่วยการค้นคว้า (2.41) ดังรายละเอียดในตารางที่ 23

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ความเป็นไปไ้ของการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในด้านการจัดเนื้อหาใน
ห้องสมุดอาชีพ จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

การจัดเนื้อหาในห้องสมุดอาชีพ	ผู้บริหาร		ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
การจัดเนื้อหาสำหรับทำกิจกรรมการอ่าน ภายในห้องสมุดอาชีพ	2.44 (N=109)	0.58	2.51 (N=110)	0.64	2.42 (N=110)	0.65	2.46 (N=329)	0.63
การจัดเนื้อหาสำหรับทำกิจกรรมการดู และการฟังภายในห้องสมุดอาชีพ	2.20 (N=106)	0.65	2.30 (N=104)	0.72	2.32 (N=107)	0.69	2.27 (N=317)	0.69
การจัดใหม่เนื้อหาสำหรับจัดแสดงป้าย นิเทศ	2.53 (N=110)	0.60	2.55 (N=110)	0.61	2.47 (N=111)	0.58	2.51 (N=331)	0.60
การจัดใหม่เนื้อหาทำงานสำหรับ บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ของ ห้องสมุดอาชีพ	2.37 (N=96)	0.65	2.09 (N=108)	0.73	2.30 (N=103)	0.65	2.25 (N=307)	0.69
ควรมีเนื้อหาบริการยืม-คืนและตอบ คำถามช่วยการค้นคว้า	2.34 (N=108)	0.71	2.19 (N=110)	0.72	2.41 (N=111)	0.65	2.31 (N=329)	0.70
ควรมีห้องขอยขนาดเล็กสำหรับให้ บริการปรึกษาส่วนตัวคานอาชีพ	2.12 (N=100)	0.78	2.02 (N=101)	0.80	2.24 (N=100)	0.76	2.13 (N=301)	0.78
การจัดใหม่ห้องสำหรับสอนอาชีพศึกษา แก่นักเรียน	1.98 (N=102)	0.82	1.98 (N=92)	0.78	2.16 (N=96)	0.78	2.04 (N=290)	0.80
ควรมีมุมสบายสำหรับการนั่งอ่านตาม สบายโดยจัดเอกสารอาชีพที่ สวยงามอ่านง่ายไว้ให้บริการใน มุมนี้	2.43 (N=107)	0.69	2.46 (N=105)	0.69	2.40 (N=109)	0.68	2.43 (N=321)	0.69

การบริหารงาน

จากการถามถึงความ เป็นไปไ้ในการบริหารงานห้องสมุดอาชีพร่วมอยู่กับหน่วยงาน
แนะแนว ห้องสมุดโรงเรียน หรือเป็นหน่วยงานอิสระที่ตรงต่อผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
ฝ่ายบริการ หรือขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ ปรากฏว่า ผู้ตอบเห็นว่า ห้องสมุดอาชีพร่วมอยู่กับ
หน่วยงานแนะแนว โดยที่ทาง เป็นไปไ้ในระดั้มาก ส่วนการบริหารในลักษณะนี้ ปรากฏว่า
อยู่ในระดั้มปานกลาง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.78 - 1.97) นอกจากนี้ผู้ตอบเห็นว่า ห้องสมุดอาชีพร่วม
ควรมีคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อให้คำแนะนำ ประกอบคด้วยบุคลากรหลายฝ่ายทั้งในและนอกโรงเรียน
เช่น ตัวแทนจากกลุ่มผู้บริหารในโรงเรียน คณะครู-อาจารย์ ตัวแทนของนักเรียน ศึกษเภา บริษัท
ห้างร้านในชุมชน โดยในเรื่องนี้มีความ เป็นไปไ้ในระดั้มปานกลาง (2.41)

เมื่อวิเคราะห์ความ เป็นไปไ้ในเรื่องการบริหารตามทัศนะของแต่ละกลุ่ม ปรากฏว่า
มีความสอดคล้องกันระหว่างกลุ่มผู้ตอบและสอดคล้องกับผลรวม กล่าวคือ ทุกกลุ่มเห็นว่าห้องสมุด
อาชีพร่วมกับงานแนะแนว และควรมีคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อให้คำแนะนำ (ดังตารางที่ 24)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 ความเป็นไปไ้ของการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในด้านการบริหารงาน
จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

การบริหารงานห้องสมุดอาชีพ	ผู้บริหาร		ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ห้องสมุดอาชีพที่ควรอยู่ร่วมกับหน่วยงาน แนะแนว (N=102)	2.42	0.69	2.58	0.63	2.53	0.65	2.51	0.66
ห้องสมุดอาชีพที่ควรอยู่ร่วมกับงาน ห้องสมุดโรงเรียน (N=103)	2.08	0.80	1.93	0.71	1.89	0.70	1.97	0.74
ห้องสมุดอาชีพที่ควร เป็นหน่วยงานอิสระ ขึ้นตรงต่อผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่าย วิชาการ (N= 87)	1.76	0.80	1.67	0.76	2.00	0.74	1.82	0.78
ห้องสมุดอาชีพที่ควร เป็นหน่วยงานอิสระ ขึ้นตรงต่อผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่าย บริการ (N= 91)	1.84	0.79	1.82	0.82	2.12	0.79	1.92	0.81
ห้องสมุดอาชีพที่ควร เป็นหน่วยงานอิสระ ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ (N= 73)	1.70	0.81	1.85	0.79	1.78	0.77	1.78	0.79
ห้องสมุดอาชีพที่ควรมีคณะกรรมการที่ ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำประกอบ ด้วยบุคคลหลายฝ่าย ทั้งในและ นอกโรงเรียน เช่น ตัวแทนจาก กลุ่มผู้บริหารในโรงเรียน คณะครู อาจารย์ ตัวแทนของนักเรียน ศิษย์เก่า บริษัทห้างร้านในชุมชน ฯลฯ (N=108)	2.40	0.74	2.32	0.77	2.51	0.64	2.41	0.72

บุคลากร

ในเรื่องบุคลากร จากการสอบถามว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีวศึกษาหรือครูแนะแนวหรือครูบรรณารักษ์เป็นแกนหลักในการดำเนินงาน หรือในทั้ง 2 ฝ่ายรวมมือกัน ปรากฏว่าผู้ตอบเห็นว่า ครูแนะแนวหรือครูบรรณารักษ์เป็นแกนหลักในการดำเนินงานห้องสมุดอาชีวศึกษาโดยรับหน้าที่เป็นบรรณารักษ์ (2.42) เป็นอันดับแรก รองลงมาคือบรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีวศึกษาหรือครูแนะแนว (2.33) ครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์หรือครูรวมมือกันดำเนินงานห้องสมุดอาชีวศึกษา โดยผลัดเปลี่ยนกันรับหน้าที่บรรณารักษ์ของห้องสมุดอาชีวศึกษาตามวาระที่ตกลงกัน (2.27) และท้ายที่สุดเห็นว่า ครูหรือครูบรรณารักษ์โรงเรียนหรือครูแนะแนวเป็นแกนหลักในการดำเนินงานห้องสมุดอาชีวศึกษา (2.02) โดยความเป็นไปของบุคลากรในเรื่องที่กล่าวข้างต้นอยู่ในระดับปานกลางถึงดี

ในตำแหน่งที่ของบรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีวศึกษา ผู้ตอบเห็นว่าควรมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีวศึกษาอย่างชัดเจน (2.46) และบรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีวศึกษาเป็นกรรมการบริหารและกรรมการวิชาการของโรงเรียน (2.16)

เมื่อวิเคราะห์ตามกลุ่มผู้ตอบดังต่อไปนี้จะเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีวศึกษาทั้ง 3 กลุ่มเห็นพ้องกันในอันดับแรกนั้น ครูหรือครูแนะแนวเป็นแกนหลักดำเนินงานและรับหน้าที่บรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีวศึกษา อันดับสองกลุ่มผู้บริหารและครูแนะแนว 2 กลุ่ม เห็นพ้องกันว่า ครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์โรงเรียนหรือครูรวมมือกันดำเนินงานห้องสมุดอาชีวศึกษาที่อีกหน้าที่หนึ่ง กลุ่มครูบรรณารักษ์เป็นกลุ่มที่เห็นตรงออกไป โดยในอันดับ 2 นี้เห็นว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีวศึกษาหรือครูเป็นบุคลากรใหม่ มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์และแนะแนว ที่สามารถรับผิดชอบงานตามหน้าที่ได้เต็มที่ นอกจากนั้นขอเสนอสังเกตจากกลุ่มครูบรรณารักษ์คือ ในประเด็นที่ครูบรรณารักษ์โรงเรียนหรือครูเป็นแกนหลักในการดำเนินงานห้องสมุดอาชีวศึกษา กลุ่มนี้เห็นว่าเป็นไปได้น้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ (ค่าเฉลี่ย 1.96 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้บริหาร 2.03 และของครูแนะแนว 2.07)

ผังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ความเป็นไปไ้ของการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในค้ำนบุคลากร
:จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

บุคลากร	ผู้บริหาร		ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ครูแนะแนวควรเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน ห้องสมุดอาชีพโดยการรับหน้าที่เป็น บรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีพ	2.50 (N=106)	0.69	2.29 (N=104)	0.73	2.47 (N=106)	0.66	2.42 (N=316)	0.70
ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนควรเป็น แกนหลักในการดำเนินงานห้องสมุด อาชีพโดยการรับเป็นบรรณารักษ์ ห้องสมุดอาชีพด้วย	2.03 (N=104)	0.75	2.07 (N=106)	0.70	1.96 (N=98)	0.73	2.02 (N=308)	0.73
ครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียนควรร่วมมือกันดำเนินงาน ห้องสมุดอาชีพที่ออกหน้าที่หนึ่งโดยผลัด เปลี่ยนกันรับหน้าที่บรรณารักษ์ของ ห้องสมุดตามวาระที่ตกลงกัน	2.31 (N=101)	0.78	2.27 (N=101)	0.76	2.23 (N=104)	0.78	2.27 (N=306)	0.77
บรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีพเป็นบุคลากรใหม่ ที่สามารถรับผิดชอบงานค้ำนี้ได้เต็มที่ โดยเป็นผู้มีความรู้ทั้งทางค้ำน บรรณารักษศาสตร์และการแนะแนว	2.29 (N=98)	0.76	2.26 (N=95)	0.80	2.43 (N=106)	0.74	2.33 (N=299)	0.77
บรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีพเป็นกรรมการ บริหารและกรรมการวิชาการของ โรงเรียน	2.31 (N=105)	0.73	2.03 (N=94)	0.76	2.14 (N=107)	0.72	2.16 (N=306)	0.75
มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของ บรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีพอย่างชัดเจน	2.56 (N=106)	0.60	2.35 (N=105)	0.73	2.48 (N=109)	0.64	2.46 (N=320)	0.67

งบประมาณ

จากการสอบถามความเป็นไปไต่เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณด้วยวิธีการต่าง ๆ ผู้ตอบ เห็นว่ามีความเป็นไปไต่ในระดับปานกลาง โดยอันดับแรกไต่แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ให้ความสำคัญสนับสนุนด้านงบประมาณแก่องค์กรอย่างเต็มที่ (2.29) รองลงมาคือ

มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินงานของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าองค์กรจะมีฐานะ เป็นเพียงงานที่รวมอยู่ในหน่วยงานอื่นหรือมีฐานะ เป็นหน่วยงานอิสระก็ตาม (2.27)

องค์กรสมาชิกที่ไต่รับงบประมาณเพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความจำเป็นและความต้องการ ในการใช้ข้อมูลข่าวสารด้านอาชีพของครูและนักเรียน (2.20)

องค์กรสมาชิกที่ไต่รับเงินช่วยเหลือจากบุคคลและสมาคมเพื่อการกุศลต่าง ๆ (2.07)

องค์กรสมาชิกจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้เข้าองค์กร (2.03)

โอนเงินงบประมาณต่อหมวดวิชาและหน่วยงานต่าง ๆ เคยไต่รับเพื่อจัดทำสิ่งพิมพ์ และ วัสดุภัณฑ์สำนักงานให้องค์กรสมาชิกเป็นผู้นำดำเนินการ (1.91)

จากการวิเคราะห์ความเป็นไปไต่ในเรื่องงบประมาณตามกลุ่มผู้ตอบทั้งสามกลุ่มพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง แต่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มครูบรรณารักษ์

อันดับแรกนั้น ทั้งผู้บริหารและครูบรรณารักษ์เห็นพ้องกันว่า มีทาง เป็นไปไต่ที่ผู้บริหาร-โรงเรียนให้ความสำคัญสนับสนุนด้านงบประมาณแก่องค์กรอย่างเต็มที่ (2.37 และ 2.27 ตามลำดับ) ซึ่งในเรื่องนี้ครูบรรณารักษ์เห็นว่า มีทาง เป็นไปไต่อันดับ 3 สำหรับความเป็นไปไต่ อันดับแรก ครูบรรณารักษ์เห็นว่าจะมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินงานของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าองค์กรจะมีฐานะ เป็นเพียงงานที่รวมอยู่ในหน่วยงานอื่น หรือเป็นหน่วยงานอิสระก็ตาม(2.27)

อันดับที่ 2 กลุ่มผู้บริหารและครูแนะแนวเห็นพ้องกันว่า เป็นไปไต่ที่จะมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินงานของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ (2.29 และ 2.24 ตามลำดับ) แต่ครูบรรณารักษ์เห็นว่า เป็นไปไต่ที่องค์กรสมาชิกไต่รับงบประมาณเพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความจำเป็นและความต้องการในการใช้ข้อมูลข่าวสารด้านอาชีพของครูและนักเรียน (2.25)

สำหรับความเป็นไปได้อื่นที่ 3 ปรากฏว่า แตกต่างกันไปทั้ง 3 กลุ่ม ที่ผู้บริหาร
เห็นว่า เป็นไปได้อันที่ หอมสุกอาชีพได้รับงบประมาณเพิ่มเติมแต่ละปีตามความจำเป็น และความต้องการ
ในการใช้ข้อมูล ชาวสารคามอาชีพของครูและนักเรียน (2.21) ขณะที่ครูแนะแนวเห็นว่า
เป็นไปได้อันที่ หอมสุกอาชีพหักหางบประมาณเพิ่มเติมโดยจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ (ดังตารางที่ 26)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 ความเป็นไปไคของการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในตำบลประมาณ
ของห้องสมุดอาชีพ จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

งบประมาณของห้องสมุดอาชีพ	ผู้บริหาร		ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับค่าเนิงาน ห้องสมุดอาชีพอย่างสม่ำเสมอทุกปีไม่ว่า ห้องสมุดอาชีพจะมีฐานะ เป็น เพื่องานที่ รวมอยู่ในหน่วยงานอื่นหรือมีฐานะ เป็น หน่วยงานอิสระก็ตาม	2.29 (N=110)	0.73	2.24 (N=103)	0.83	2.27 (N=106)	0.72	2.27 (N=319)	0.76
ห้องสมุดอาชีพได้รับงบประมาณเพิ่มเติมในแต่ ละปีตามความจำเป็นและความต้องการ ในการใช้ข้อมูลข่าวสารตามอาชีพของ ครูและนักเรียน	2.21 (N=110)	0.69	2.13 (N=106)	0.80	2.25 (N=106)	0.72	2.20 (N=322)	0.74
ห้องสมุดอาชีพได้รับเงินช่วยเหลือจาก บุคคลและสมาคมเพื่อการอุตสาหกรรมต่าง ๆ	2.03 (N=108)	0.80	2.10 (N= 98)	0.84	2.09 (N=102)	0.73	2.07 (N=306)	0.79
ห้องสมุดอาชีพจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ เข้าห้องสมุดอาชีพ	1.93 (N=107)	0.76	2.16 (N=100)	0.76	2.02 (N=106)	0.70	2.03 (N=313)	0.75
โอนเงินงบประมาณที่มหาวิทยาลัยและหน่วย งานต่าง ๆ เคยได้รับเพื่อการจัดหา สิ่งพิมพ์และ สื่อที่ทันสมัยตามอาชีพให้ ห้องสมุดอาชีพเป็นผู้ดำเนินการ	1.83 (N= 96)	0.73	1.92 (N= 89)	0.82	1.98 (N= 94)	0.73	1.91 (N=279)	0.76
ผู้บริหาร โรงเรียนให้ความสำคัญสนับสนุนด้าน งบประมาณแก่ห้องสมุดอาชีพอย่าง เต็มที่	2.37 (N=109)	0.65	2.27 (N=106)	0.73	2.22 (N=104)	0.68	2.29 (N=319)	0.69

การจ้กหาและจ้กเก็บว้สตุ้เกี่ยวกับอาชีพ

สำหรับความเป็นไปไ้ไ้ในค้านการจ้กหาและจ้กเก็บว้สตุ้เกี่ยวกับอาชีพ ปรากฏว้จาก 7 เรื่องที่ส้อบถาม ผู้ตอบเห็นว้ว่า 6 เรื่อง มีความเป็นไปไ้ไ้ในระค้มมาก (คาเฉลยระหว้าง 2.57 - 2.62) ยกเว้นเรื่องการจ้กหาเรื่งมือช้วยค้น เช่น บ้ค้รค้ช้บ้ บ้ค้รรายการ ที่ผู้ตอบเห็นว้ว่าเป็นไปไ้ไ้ในระค้มปานกลาง (2.49)

เมื่อวิ้เคราะห์ค้ามกลุ่มผู้ตอบ กลุ่มผู้บริหาร และบรรณารัค้ เห็นว้ว่าทุกเรื่งมีความเป็นไปไ้ไ้ในระค้มมาก โดยอันค้บแรกน้ผู้บริหารเห็นว้ว่า ควรมีการจ้กหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพทุกอาชีพ หรือข้างน้อยจ้กหาข้อมูลอาชีพที่ เป็นค้วแทนค้และส้าชาอาชีพ (2.66) ขณะที้ครูบรรณารัค้เห็นว้ว่า ห้องส้มูค้อาชีพควรมีน้โยบายการจ้กหาและการจ้กเก็บ เป็นลายล้กษณ์ค้จร (2.69)

สำหรับความเป็นไปไ้ไ้อันค้บ 2 ของกลุ่มผู้บริหารในเรื่งการจ้กหาและจ้กเก็บ ค้คือ ควรมีการตรวจสอบความถูกค้อง ความท้นส้ม้ช้ของข้อมูลข้างน้อยบ้ละค้รง เพราะข้อมูลค้านอาชีพเปล้ยนแปลงข้างรวดเร็ว (2.64) ขณะที้ครูบรรณารัค้เห็นว้ว่ามีข้าง เป็นไปไ้ไ้ที้จะจ้กหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพทุกอาชีพ หรือข้างน้อยจ้กหาข้อมูลอาชีพที่ เป็นค้วแทนในค้และส้าชาอาชีพ (2.61) นอกจ้กน้จ้กหาข้อมูลค้านอื่น ๆ ที้จ้จำเป็นเพื่อบรรค้การค้ค้ส้นใจ เลื่อกอาชีพ เช่น ข้อมูลค้านการค้ษาค้อ การเรื่ยนรู้ท้นเองและส้ังค้ม (2.61) และจ้กเก็บว้สตุ้แยกค้ามประภค้ของว้สตุ้และมีการจ้กหาค้วมุค้เหมาะสม เช่น จ้กค้ตามช้ืออาชีพหรือค้วมุค้วค้อาชีพ (2.61)

สำหรับกลุ่มครูณะแฉว เล็งเห็นความเป็นไปไ้ไ้ในการจ้กหาและจ้กเก็บค้างจ้กกลุ่มผู้บริหารและครูบรรณารัค้ กล่าวค้คือ เห็นว้ว่า เป็นไปไ้ไ้ที้จะจ้กหาข้อมูลค้านอื่น ๆ ที้จ้จำเป็นเพื่อบรรค้การค้ค้ส้นใจ เลื่อกอาชีพเป็นอันค้บแรก (2.66) และจ้กหาข้อมูลค้านอาชีพในรูปว้สตุ้ค้พิมพ์และไมค้พิมพ์ทุกประภค้เป็นอันค้บ 2 (2.58) ข้อน้าส้งเกค้ค้กประการค้งค้คือ กลุ่มครูณะแฉวเห็นว้ว่าการจ้กหาเรื่งมือช้วยค้น เช่น บ้ค้รค้ช้บ้ บ้ค้รรายการ มีข้าง เป็นไปไ้ไ้ในระค้มปานกลาง (2.35) ในขณะที้กลุ่มอื่นเห็นว้ว่า มีข้าง เป็นไปไ้ไ้ในระค้มมาก (ผู้บริหาร 2.59, ครูบรรณารัค้ 2.51) ช้งข้อมูลน้ส้อค้คล้องกับข้อมูลในค้ารางที้ 16 ที้ท้บว้ว่า ในข้างปฏิภค้ครูณะแฉวไมจ้กหาเรื่งมือช้วยค้นว้สตุ้ส้งพิมพ์เกี่ยวกับอาชีพ (รายละเอียดเกี่ยวกับ การจ้กหาและจ้กเก็บมีในค้ารางที้ 27)

ตารางที่ 27 ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในด้านการจัดหาและ
การจัดเก็บวัสดุเกี่ยวกับอาชีพ จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

การจัดหาและการจัดเก็บวัสดุ เกี่ยวกับอาชีพ	ผู้บริหาร		ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ห้องสมุดอาชีพทวรมิน ใช้ขายการจัดหาและ จัดเก็บ เป็นลาชลักษณะอักษร	2.61 (N=110)	0.54	2.57 (N=111)	0.58	2.69 (N=111)	0.50	2.62 (N=332)	0.54
ควรมีการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพทุกอาชีพ หรืออย่างน้อยจัดหาข้อมูลอาชีพที่เป็น ตัวแทนในแต่ละสาขาอาชีพ	2.66 (N=110)	0.51	2.57 (N=112)	0.61	2.61 (N=112)	0.56	2.61 (N=334)	0.56
ควรมีการจัดหาข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพ เช่น ข้อมูลด้านการศึกษา การ เรียนรู้ตนเองและสังคม	2.59 (N=110)	0.58	2.66 (N=111)	0.53	2.61 (N=112)	0.54	2.62 (N=333)	0.55
การจัดหาข้อมูลด้านอาชีพในรูปแบบวัสดุพิมพ์ และไม่พิมพ์ทุกประเภท	2.62 (N=110)	0.54	2.58 (N=112)	0.59	2.57 (N=112)	0.58	2.59 (N=334)	0.57
การจัดเก็บวัสดุต่าง ๆ แยกตามประเภท ของวัสดุและจัดหมวดหมู่ตามระบบที่ เหมาะสม เช่น จัดตามชื่ออาชีพหรือจัด ตามหมวดอาชีพ	2.60 (N=110)	0.56	2.54 (N=112)	0.68	2.61 (N=112)	0.52	2.58 (N=334)	0.59
การจัดทำเครื่องมือช่วยตน เช่น บัตรดัชนี บัตรรายการ	2.59 (N=109)	0.56	2.35 (N=107)	0.70	2.51 (N=111)	0.58	2.49 (N=326)	0.63
ควรมีการตรวจสอบความถูกต้องความ ทันสมัยของข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ เพราะข้อมูลด้านอาชีพเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว	2.64 (N=110)	0.57	2.54 (N=112)	0.65	2.53 (N=111)	0.60	2.57 (N=333)	0.61

บริการและกิจกรรม

สำหรับความเป็นไปไต่ในการจัดบริการและกิจกรรมแก่ผู้ใช้ 15 เรื่อง ปรากฏว่า ผู้ตอบเห็นว่า เรื่องที่ทาง เป็นไปไต่หรือห้องสมุดอาชีพ ควรจัดในระดับมัธยม 2 เรื่อง ไต่แก่ ห้องสมุดอาชีพเปิดบริการในเวลาเดียวกับการให้บริการของห้องสมุดโรงเรียน

(2.57)

แจ้งข่าวและให้บริการข่าวสารทันสมัยเกี่ยวกับอาชีพ (2.55)

ส่วนบริการและกิจกรรมที่เหลื่อมที่ทางที่ห้องสมุดอาชีพจะจัดไต่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบพบว่า บริการและกิจกรรมที่กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า มีทาง เป็นไปไต่ในระดับมัธยม 7 เรื่องด้วยกัน ไต่แก่

แจ้งและให้บริการข่าวสารทันสมัยเกี่ยวกับอาชีพ (2.63)

ร่วมมือกับครูในการจัดโปรแกรมอาชีพของห้องสมุดอาชีพและจัดโครงการกิจกรรมทางอาชีพใหม่ ๆ (2.57)

แนะนำแหล่งวิชาการอื่น ๆ ที่ห้องสมุดอาชีพของโรงเรียนใหม่ (2.55)

ห้องสมุดอาชีพเปิดบริการในเวลาเดียวกับการให้บริการของห้องสมุดโรงเรียน

(2.54)

จัดทำคู่มือช่วยคนและบรรณานุกรมเฉพาะสาขาอาชีพ (2.52)

ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือครูเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนที่ห้องสมุดอาชีพ
ความรู้ด้านอาชีพให้แก่นักเรียน (2.51)

จัดบริการให้คำปรึกษาส่วนตัวกับอาชีพแก่นักเรียนภายในห้องสมุดอาชีพ (2.50)

สำหรับบริการและกิจกรรมที่ครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์ เห็นว่าห้องสมุดอาชีพมีทางจัดไต่ในระดับมัธยม ปรากฏว่า สอดคล้องกันมี 2 เรื่อง ไต่แก่ ห้องสมุดอาชีพเปิดให้บริการในเวลาเดียวกับการให้บริการของห้องสมุดโรงเรียน (ครูแนะแนว 2.61 ครูบรรณารักษ์ 2.55) และการแจ้งข่าวและให้บริการข่าวสารทันสมัยเกี่ยวกับอาชีพ (ครูแนะแนว 2.50 ครูบรรณารักษ์ 2.51) ทั้งรายละเอียดในตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในด้านการบริการและ
กิจกรรมของห้องสมุดอาชีพ จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

การบริการและกิจกรรม ของห้องสมุดอาชีพ	ผู้บริหาร		ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ห้องสมุดอาชีพเปิดบริการในเวลาเดียวกับ การให้บริการของห้องสมุด โรงเรียน	2.54 (N=109)	0.67	2.61 (N=110)	0.60	2.55 (N=111)	0.58	2.57 (N=330)	0.62
ให้ยืมวัสดุพิมพ์และไมค์พิมพ์เพื่อใช้ใน ห้องสมุดอาชีพหรือในโรงเรียน	2.44 (N=109)	0.66	2.41 (N=110)	0.69	2.48 (N=110)	0.58	2.44 (N=329)	0.65
ให้นักเรียนยืมวัสดุพิมพ์บางประเภท ไปใช้ที่บ้านใด	2.44 (N=107)	0.66	2.39 (N=108)	0.69	2.46 (N=107)	0.59	2.43 (N=322)	0.65
ให้นักเรียนยืมวัสดุไมค์พิมพ์บางประเภท ไปใช้ที่บ้านใด	2.35 (N=102)	0.68	2.16 (N=99)	0.79	2.09 (N=101)	0.75	2.20 (N=302)	0.75
ให้ครูยืมวัสดุพิมพ์และไมค์พิมพ์ไปใช้ ที่บ้านใด	2.35 (N=105)	0.72	2.30 (N=107)	0.72	2.20 (N=108)	0.67	2.28 (N=320)	0.70
ผลิตวัสดุเกี่ยวกับอาชีพในชุมชน เช่น ภาพถ่าย สไลด์	2.39 (N=109)	0.66	2.26 (N=106)	0.74	2.27 (N=105)	0.68	2.31 (N=320)	0.70
จัดทำคู่มือช่วยคนและบรรณานุกรม เฉพาะสาขาอาชีพ	2.52 (N=109)	0.58	2.25 (N=104)	0.76	2.22 (N=111)	0.64	2.33 (N=324)	0.68
แนะนำแหล่งวิชาการอื่น ๆ ที่ห้อง- สมุดอาชีพของโรงเรียนไม่มี	2.55 (N=111)	0.57	2.42 (N=112)	0.66	2.36 (N=110)	0.63	2.44 (N=333)	0.63
แจกข่าวและให้บริการข่าวสารทันสมัย เกี่ยวกับอาชีพ	2.63 (N=111)	0.54	2.50 (N=113)	0.64	2.51 (N=111)	0.58	2.55 (N=335)	0.59
ร่วมมือกับครูในการจัดโปรแกรมเข้าใช้ ห้องสมุดอาชีพและจัดโครงการ กิจกรรมทางอาชีพใหม่ ๆ	2.57 (N=108)	0.55	2.38 (N=111)	0.71	2.41 (N=111)	0.59	2.46 (N=330)	0.63

ตารางที่ 28 ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในด้านการบริการและ
กิจกรรมของห้องสมุดอาชีพ จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ (ต่อ)

การบริการและกิจกรรมของ ห้องสมุดอาชีพ	ผู้บริหาร		ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือครู เกี่ยวกับกิจกรรมการสอนที่ต่อง การสอดแทรกความรู้ด้านอาชีพ ให้แก่ักเรียน	2.51 (N=109)	0.52	2.41 (N=112)	0.62	2.40 (N=110)	0.59	2.44 (N=331)	0.58
จัดบริการให้คำปรึกษาส่วนตัวด้านอาชีพ แก่นักเรียนภายในห้องสมุดอาชีพ	2.50 (N=110)	0.55	2.43 (N=111)	0.55	2.42 (N=111)	0.61	2.45 (N=332)	0.61
เป็นศูนย์กลางติดต่อหน่วยงานในชุมชน ที่รับฝึกงานสำหรับนักเรียน	2.35 (N=109)	0.70	2.28 (N=109)	0.74	2.24 (N=111)	0.66	2.29 (N=329)	0.70
ให้บริการชุมชนและโรงเรียนใกล้เคียง อื่น ๆ ตามความเหมาะสม	2.31 (N=109)	0.63	2.26 (N=109)	0.70	2.33 (N=110)	0.59	2.29 (N=328)	0.64
จัดกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ฉายภาพยนตร์ จัดป้ายนิเทศ การอภิปราย การ บรรยาย นิทรรศการ	2.37 (N=110)	0.67	2.36 (N=110)	0.61	2.36 (N=110)	0.58	2.36 (N=330)	0.62

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ

จากการสอบถามว่า ถ้าโรงเรียนของผู้ตอบจะจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ ผู้ตอบคาดว่าจะมีปัญหามือและอุปสรรคในสถานศึกษา บุคลากร งบประมาณ และค่านอื่น ๆ ในเรื่องใด และในระดัใดบ้าง ผลปรากฏว่า

อาคารสถานที่

ผู้ตอบคาดคะเนปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสถานที่ในเรื่องที่สอบถามในระดับปานกลางทั้งสิ้น โดยปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ตอบคาดคะเนเป็นไปตามลำดับดังนี้

ห้องสมุดโรงเรียนหรือห้องแนะแนวไม่สามารถขยายเนื้อที่เพิ่มจากเดิมเพื่อรองรับการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพได้ (2.47)

สถานที่ของห้องสมุดโรงเรียนหรือห้องแนะแนวกับแบริเวณใหม่ที่จะแบ่งปันเนื้อที่ส่วนหนึ่งจัดเป็นห้องสมุดอาชีพ (2.43)

โรงเรียนไม่มืห้องหรือสถานที่อยู่ในทำเลเหมาะสมพอที่จะค้ดแปลงเป็นห้องสมุดอาชีพได้ (2.23)

โรงเรียนไม่สามารถจัดสรรพื้นที่ใด ๆ เพื่อการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพได้ เนื่องจากอาคารสถานที่มือยู่คงใช้สอยในค่านอื่น ๆ ที่จำเป็นกว่า (2.12)

เมื่อจำแนกการคาดคะเนปัญหาตามกลุ่มผู้ตอบ พบว่าผู้บริหารและครูแนะแนวเห็นว่าเรื่องค้ดกล่าวข้างค่นอาจเป็นปัญหาระดัปานกลางทั้งสิ้น ยกเว้นครูบรรณารัคค้เห็นว่าสถานที่ของห้องสมุดโรงเรียนหรือห้องแนะแนวกับแบริเวณไม่สามารถขยาย (2.58) หรือแบ่งปันให้จัดตั้งห้องสมุดอาชีพได้ (2.51) โดยห้ 2 เรื่องนี้เป็นปัญหาระดัมาก (ค้ดตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 การคาดคะเนปัญหาและอุปสรรคในกานอาคารสถานที่ จำแนกตาม
กลุ่มผู้ตอบ

ปัญหาและอุปสรรคในสถานที่	ผู้บริหาร		ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
สถานที่ของห้องสมุดโรงเรียนหรือห้อง แนะแนวกับแผนกอื่นไปที่จะแบ่งปัน เนื้อที่ส่วนหนึ่งจัดเป็นห้องสมุดอาชีพ	2.41 (N= 96)	0.66	2.37 (N=105)	0.75	2.51 (N=105)	0.68	2.43 (N=306)	0.70
ห้องสมุดโรงเรียนหรือห้องแนะแนวไม่ สามารถขยายเนื้อที่เพิ่มจากเดิม เพื่อรองรับการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ ได้	2.40 (N= 96)	0.71	2.43 (N=103)	0.72	2.58 (N=105)	0.64	2.47 (N=304)	0.70
โรงเรียนไม่จัดห้องหรือสถานที่ที่อยู่ใน ทำเลเหมาะสมที่จะจัดแปลงเป็น ห้องสมุดอาชีพได้	2.13 (N= 91)	0.82	2.26 (N= 86)	0.80	2.30 (N=100)	0.71	2.23 (N=277)	0.78
โรงเรียนไม่สามารถจัดสรรพื้นที่ใด ๆ เพื่อการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพได้ เนื่องจากอาคารสถานที่ที่มีอยู่ต้องใช้ สอยในคานอื่น ๆ ที่จำเป็นกว่า	2.01 (N= 85)	0.74	2.14 (N= 92)	0.77	2.19 (N= 97)	0.72	2.12 (N=274)	0.75

นุกลากร

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในค่านุกลากร ซึ่งมีทั้งหมด 8 เรื่อง ปรากฏว่าผู้ตอบไม่เห็นว่าเป็นเรื่องใดจะเป็นปัญหาระดับมาก ส่วนใหญ่แล้ว (6 จาก 8 เรื่อง) ผู้ตอบเห็นว่าเป็นปัญหาระดับปานกลาง สำหรับเรื่องที่จะเป็นปัญหาระดับน้อยมี 2 เรื่อง คือครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์ ไม่เห็นควยกับการจัดห้องสมุดอาชีพ (1.38 และ 1.49 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบพบว่า ผู้ตอบแต่ละกลุ่มเล็งเห็นปัญหาเรื่องนุกลากรต่างกันไป กล่าวคือ ผู้บริหารเกรงว่าครูบรรณารักษ์ไม่สามารถรับหน้าที่บรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีพได้เนื่องจากมีปริมาณงานที่รับผิดชอบในขณะนั้นมาก เรื่องนี้จะเห็นปัญหาค้นพบแรก (2.28) สำหรับกลุ่มผู้บริหารนั้นปัญหานุกลากรไม่มีเรื่องใดเป็นปัญหาระดับมาก ส่วนใหญ่ (6 เรื่องจาก 8 เรื่อง) จะเป็นปัญหาระดับปานกลาง

สำหรับครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์ ปัญหาค้นพบแรกซึ่ง เป็นปัญหาเคี้ยวในระดับมากคือ หังสองกลุ่มต่างเกรงว่าคนจะไม่สามารถรับหน้าที่เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีพได้ เนื่องจากมีปริมาณงานที่รับผิดชอบในขณะนั้นมาก (ครูแนะแนว 2.61 ครูบรรณารักษ์ 2.51) ส่วนปัญหานุกลากรอื่น ๆ นั้น ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับปานกลาง เช่น เคี้ยวกับกลุ่มผู้บริหาร ทั้งรายละเอียดในตารางที่ 30

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 การคาดคะเนปัญหาและอุปสรรคในค่านุเคราะห์ จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

ปัญหาและอุปสรรคค่านุเคราะห์	ผู้บริหาร		ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ครูแนะแนวไม่สามารถรับหน้าที่เป็น บรรณารักษ์ของห้องสมุดอาชีวศึกษา เนื่องจากมีปริมาณงานที่รับผิดชอบ ในขณะนั้นมาก	2.20	0.70	2.61	0.65	-	-	2.40	0.71
	(N= 97)		(N= 96)				(N=193)	
ครูบรรณารักษ์ไม่สามารถรับหน้าที่ บรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีวศึกษา เนื่องจากมีปริมาณงานที่รับผิดชอบ ในขณะนั้นมาก	2.28	0.70	-	-	2.51	0.73	2.40	0.72
	(N= 99)				(N=101)		(N=200)	
ครูแนะแนวไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้ง ห้องสมุดอาชีวศึกษา	1.38	0.55	1.38	0.54	-	-	1.38	0.54
	(N= 68)		(N= 40)				(N=108)	
ครูบรรณารักษ์ไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้ง ห้องสมุดอาชีวศึกษา	1.32	0.47	-	-	1.63	0.69	1.49	0.61
	(N= 66)				(N= 78)		(N=144)	
ครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์ไม่แน่ใจ ว่างานห้องสมุดอาชีวศึกษาเป็นหน้าที่ ของฝ่ายใดโดยตรงหรือควรร่วมมือ กันจะได้ออกผลดีกว่า	1.69	0.68	1.86	0.75	2.11	0.67	1.89	0.72
	(N= 83)		(N= 83)		(N= 88)		(N=254)	
ชาคนุเคราะห์ที่เหมาะสมที่จะเป็น บรรณารักษ์ของห้องสมุดอาชีวศึกษา	2.17	0.74	2.26	0.72	2.32	0.74	2.25	0.73
	(N= 90)		(N= 86)		(N= 94)		(N=270)	

ตารางที่ 30 การคาดคะเนปัญหาและอุปสรรคในกานมูกลากร จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรคกานมูกลากร	ผู้บริหาร		ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ชานมูกลากรที่มึนความรู้เฉพาะด้าน เช่น								
การจัดหมวดหมู่ของข้อมูลข่าวสาร								
อาชีพ การให้คำปรึกษากานอาชีพ	2.17	0.75	2.27	0.83	2.30	0.77	2.24	0.79
ฯลฯ มาทำงานในหอสมุด	(N= 90)		(N= 86)		(N= 94)		(N=270)	
โรงเรียนไม่สามารถจัดมูกลากร								
ทำหน้าที่ประจำในหอสมุดอาชีพ	2.10	0.72	2.27	0.76	2.31	0.74	2.23	0.74
ีทั้งเต็มเวลาหรือบางเวลา	(N= 89)		(N= 90)		(N= 99)		(N=278)	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งบประมาณและไม้หาคำนอื่น ๆ

สำหรับปัญหาค่านงบประมาณ ปรากฏว่าผู้ตอบคาคณะ เนว่าโรงเรียนไม่มุ่งเพียงพอ สำหรับการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ จะเป็นปัญหามากและเป็นปัญหาอันดับแรก ส่วนการจัดหา งบประมาณให้เพียงพอเพื่อการดำเนินงานภายหลังการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพแล้ว เป็นปัญหารองลงมา ในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อวิเคราะห์แยกตามกลุ่มพบว่า ครูแนะแนวและครูบรรณารักษะคาคณะ เน ปัญหาสอดคล้องกันกับที่กล่าวข้างต้น ยกเว้นผู้บริหารที่เห็นว่าเรื่องทั้ง 2 นี้ จะเป็นปัญหาระดับ ปานกลาง เท่านั้น

สำหรับปัญหาคำนอื่น ๆ โคนัก ชกคแกลสนข้อมูลทางอาชีพทั้งสิ่งที่พิมพ์และไม่พิมพ์ที่จะ จัดหาเข้าห้องสมุด เนื่องจากมีการผลิตน้อย ชกคแกลสนคู่มือจัดหาและจัดเก็บข้อมูลทางอาชีพ โดยเฉพาะ ชกคคัวอย่างของห้องสมุดอาชีพที่ดำเนินงาน เป็นที่รู้จักแพร่หลายในประเทศ ไม่มี สถาบันใดเปิดอบรมหรือให้ความรู้ เกี่ยวกัการบริหารและดำเนินงานห้องสมุดอาชีพ ปรากฏว่า ผู้ตอบเห็นว่า เป็นปัญหาระดับปานกลางทั้งสิ้น และเมื่อวิเคราะห์ตามกลุ่มผู้ตอบพบว่า กลุ่มครู บรรณารักษะเห็นว่าทุกเรื่อง เป็นปัญหาระดับปานกลางแต่กลุ่มผู้บริหาร เห็นว่า เรื่องการชกคแกลสน คู่มือจัดหาและจัดเก็บข้อมูลอาชีพโดยเฉพาะ เป็นปัญหาระดับน้อย (1.16) และกลุ่มครูแนะแนว เห็นว่า การชกคคัวอย่างของห้องสมุดอาชีพที่ดำเนินงาน เป็นที่รู้จักแพร่หลายในประเทศเป็นปัญหา ใน ระดับมาก (2.58) ส่วนเรื่องอื่น ๆ ที่เหลืออันทั้ง 2 กลุ่มหลังนี้เห็นว่า เป็นปัญหามานกลาง (คังตารางที่ 31)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 การคาดคะเนปัญหาและอุปสรรคในคานงงบประมาณและคานอื่น ๆ
จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ

ปัญหาและอุปสรรคคานงงบประมาณ และคานอื่น ๆ	ผู้บริหาร		ครูแนะแนว		ครูบรรณารักษ์		รวม	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
คานงงบประมาณ								
โรงเรียนไม่มั่งงงบประมาณเพียงพอ สำหรับการจัดคองหองสมุคอาชีต	2.42 (N=98)	0.72	2.50 (N=109)	0.62	2.59 (N=108)	0.61	2.51 (N=315)	0.65
โรงเรียนไม่สามารถจัดคองหองงบประมาณ ใหเพียงพอกับการคานเงินงน ภายหลังกการจัดคองหองสมุคอาชีต ชนแลว	2.34 (N=98)	0.72	2.45 (N=110)	0.64	2.42 (N=108)	0.63	2.40 (N=316)	0.66
คานอื่น ๆ								
ขาดแคลนขอมูลทางอาชีพทงสังคณพ และไมคณพทจะจัดหาเขาหองสมุค เนองจากมการผลคณอย	2.27 (N=101)	0.63	2.45 (N=108)	0.65	2.35 (N=105)	0.68	2.36 (N=314)	0.66
ขาดแคลนคู่มือจัดหาและจัดเก็บขอมูล ทางอาชีพโดยเจเพาะ	1.16 (N=103)	0.95	2.47 (N=106)	0.66	2.27 (N=109)	0.66	2.34 (N=318)	0.65
ขาดคัวอยางของหองสมุคอาชีต คานเงินงนเป็นที่รู้จักแพร่หลาย ในประเทศ	2.45 (N=103)	0.61	2.58 (N=105)	0.60	2.44 (N=101)	0.68	2.49 (N=309)	0.63
ไมมีสถานันใดเปิดอบรมหรือใหความรู เกี่ยวกับวิธีบริหารและคานเงินงน หองสมุคอาชีต	2.44 (N=101)	0.68	2.44 (N=103)	0.71	2.37 (N=101)	0.73	2.41 (N=305)	0.71

ความพึงเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีวะ

ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีวะ รวมทั้งรวม 213 ราย เป็นผู้บริหารโรงเรียน 57 ราย ครูบรรณารักษ์ 69 ราย และครูแนะแนว 67 ราย แต่ละกลุ่มมีความพึงเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีวะ ดังต่อไปนี้

ผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารเกือบทั้งหมด (56 ราย) ยอมรับความคิดเห็น เรื่องการจัดตั้งห้องสมุดอาชีวะ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และก่อให้เกิดความพึงเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

1. ความเป็นไปได้และความพร้อมในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีวะ โรงเรียนที่มีความพร้อม คำนงงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ มีแนวโน้มที่จะจัดตั้งห้องสมุดอาชีวะได้มากกว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ปัญหาที่โรงเรียนขนาดเล็กประสบมีดังนี้

1.1 ปัญหาค่านักบุคลากร หลายแห่งไม่มีครูแนะแนวและ/หรือครูบรรณารักษ์โดยตรง ต้องใช้ครูประจำการทำหน้าที่แทน (12 ราย)

1.2 ปัญหาค่านาคารสถานที่ โรงเรียนบางแห่งขาดแคลนห้องเรียน ต้องใช้ห้องประชุมจัดเป็นห้องเรียน 3 ห้อง (6 ราย)

1.3 ปัญหาค่านงงบประมาณ ผู้บริหารระบุว่าโรงเรียนขนาดเล็กไม่ได้เก็บเงิน ค่าเล่าเรียนจากนักเรียน จึงไม่ทราบว่าจะนำเงินจากไหนมาจัดโครงการห้องสมุดอาชีวะ (3 ราย)

1.4 ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ เนื่องจากเป็นโรงเรียนห่างไกล จึงไม่ค่อยได้รับแจก เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ (3 ราย)

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 รูปแบบของห้องสมุดอาชีวะ ถ้าจะจัดตั้งห้องสมุดอาชีวะขึ้นในโรงเรียนขนาดเล็ก รูปแบบที่เป็นไปได้คือ เป็นเพียงมุมหนึ่งในห้องสมุดโรงเรียนหรือห้องแนะแนว หรือห้องอื่น ๆ ความเหมาะสมของโรงเรียนแต่ละแห่ง (5 ราย)

2.2 โรงเรียนที่ให้ความพร้อมในด้านงบประมาณ สถานที่ บุคลากร สมควรจัดตั้ง หอสมุดอาชีวศึกษาแยกต่างหากจากหอสมุดโรงเรียนหรือห้องแนะแนว โดยเฉพาะในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ (3 ราย) และโรงเรียนเหล่านี้อาจให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนขนาดเล็ก (1 ราย)

2.3 ในการจัดตั้งหอสมุดอาชีวศึกษา หากเป็นเรื่องระดมงบประมาณจะได้อะไร ผลควรประกาศเป็นนโยบายการศึกษา เพื่อให้ทุกหน่วยงานการศึกษาถือเป็นแนวปฏิบัติว่าจะต้องมีหอสมุดอาชีวศึกษา (3 ราย)

2.4 การจัดตั้งหอสมุดอาชีวศึกษาควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากทุกฝ่ายในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนจากท้องถิ่นและภาคเอกชนด้วย เพราะเป็นหน่วยงานที่เป็นประโยชน์แก่สังคม ปัจจุบันที่มีการแข่งขันในด้านอาชีพสูง (3 ราย)

2.5 การจัดตั้งหอสมุดอาชีวศึกษาต้องใช้เวลาอย่างน้อย 2-3 ปี เนื่องจากต้องขอการจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งความช่วยเหลือต่าง ๆ โดยโรงเรียนของผู้เสนอแนะจะจัดทำเป็นโครงการสำหรับแผนพัฒนาระยะ 5 ปีของโรงเรียน (1 ราย)

2.6 บุคลากร

- ควรให้มีบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อทำหน้าที่บรรณารักษ์หอสมุดอาชีวศึกษา โดยเฉพาะเป็นครูงานและเทคนิคในงาน ยอมเสียสละเวลา มีความคิดสร้างสรรค์ และเป็นคนทันเหตุการณ์ (4 ราย)

- ควรให้มีบรรณารักษ์เป็นผู้ควบคุมโดยเฉพาะ เพื่อจะได้นำเงินงานและประสานงานหอสมุดได้เต็มที่ (2 ราย)

- ควรจัดอบรมสัมมนาผู้ที่เกี่ยวข้องหรือจัดใหม่การศึกษาและงานหอสมุดอาชีวศึกษาที่ประสบความสำเร็จแล้ว เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปสำหรับผู้ต้องรับผิดชอบดำเนินงานหอสมุดอาชีวศึกษาในสถาบันตน (2 ราย)

- บุคลากรที่จะดำเนินงานในฐานะบรรณารักษ์หอสมุดอาชีวศึกษา ควรได้รับการอบรมแนะนำให้เข้าใจงานเสียก่อน (1 ราย)

- ควรแต่งตั้งคณะกรรมการในหอสมุดอาชีวศึกษา บรรณารักษ์คลอจอนผู้ที่ประจำในหอสมุดส่วนใหญ่ควรเป็นบุคลากรของงานแนะแนว เพราะให้คำปรึกษาได้ ส่วนบุคลากรของหอสมุดโรงเรียนควรช่วยในด้านการจัดระบบสิ่งพิมพ์และการให้ยืม (1 ราย)

2.7 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- หอสมุดอาชีวศึกษาควรอยู่กับฝ่ายแนะแนว เพราะงานสัมพันธ์กัน (2 ราย)

- หอสมุดอาชีวศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของหอสมุดโรงเรียน ซึ่งเป็นแหล่งให้บริการความรู้ทุกด้านอยู่แล้ว เพียงแต่บรรณารักษ์เข้าใจงานและได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร คำนวณเวลาและงบประมาณโดยประสานงานกับฝ่ายแนะแนว (1 ราย)

- ควรมีการตีความงานแนะแนวกับหอสมุดโรงเรียน ซึ่ง 2 หน่วยงานนี้ เหมาะกับการจัดตั้งหอสมุดอาชีวศึกษา และควรแยกงานและจัดสร้างงานให้สัมพันธ์กัน โดยเฉพาะงาน บริการให้คำปรึกษาคณะอาชีวศึกษา ครูแนะแนวจะมีความเชี่ยวชาญในค่านนี้ ส่วนบรรณารักษ์หอสมุด โรงเรียนจะมีความชำนาญด้านงานจัดเก็บและให้บริการข้อมูลข่าวสารมากกว่า (1 ราย)

2.8 แหล่งสารนิเทศคานอาชีวศึกษา

- ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการรวบรวมเอกสาร สื่อต่าง ๆ ส่งมอบให้ กับโรงเรียน เอกสารต่าง ๆ ของกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษาจะพิจารณาจัดส่งให้กับ ทุกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ (3 ราย)

2.9 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีดังนี้

- หอสมุดอาชีวศึกษาตัวอย่าง กรมวิชาการผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบน่าจะจัดตั้งหอสมุด อาชีวศึกษาเพื่อเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนต่าง ๆ และควรมีรายชื่อหอสมุดอาชีวศึกษาในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ในการดำเนินงาน เพื่อที่โรงเรียนต่าง ๆ ที่ต้องการจัดตั้งหอสมุดอาชีวศึกษาได้ไปศึกษาและดูงาน (4 ราย)

- ควรมีคู่มือ วิทยากรแนะนำการจัดตั้งและดำเนินงานหอสมุดอาชีวศึกษา (2 ราย)

- ข้อมูลที่จัดเก็บในหอสมุดอาชีวศึกษา เน้นอาชีวศึกษาในชนบทหรืออาชีวศึกษาที่เป็นมรดกจาก คนรุ่นก่อนมากที่สุด (1 ราย)

- ควรมีเทคนิคการกระตุ้นให้คนเข้าใช้หอสมุดอาชีวศึกษาที่โตผล เพราะปัจจุบันครู และนักเรียนยังเข้าใช้หอสมุดโรงเรียนที่มีอยู่น้อยมาก เกรงว่าจะมีการใช้หอสมุดอาชีวศึกษาไม่คุ้มกับ การลงทุนจัดตั้ง (1 ราย)

- หอสมุดอาชีวศึกษาควรเป็นศูนย์ให้บริการความรู้ด้านอาชีวศึกษาแก่ชุมชนด้วย (1 ราย)

สรุปบรรณารักษ์

สรุปบรรณารักษ์ผู้ให้ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ (66 ราย) ยอมรับความคิดเห็นเรื่องการจัดตั้ง หอสมุดอาชีวศึกษาในโรงเรียน ยกเว้น 3 ราย มีความเห็นว่า นักเรียนสามารถหาความรู้ด้านอาชีวศึกษาได้จากหอสมุดโรงเรียนและงานแนะแนวภายในโรงเรียนได้อยู่แล้ว ฉะนั้นการจัดตั้งหอสมุดอาชีวศึกษา

เกรงจะ เป็นการทำงานซ้ำซ้อนกับสองหน่วยงานดังกล่าว โดยเฉพาะในด้านการจัดหาวัสดุข้อมูล
ข่าวสารซึ่ง เป็นการสูญเสียงบประมาณ (2 ราย) อีกรายมีความเห็นว่า ควรจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ
รวมไว้กับห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดหรืออำเภอจะเหมาะสมกว่าให้โรงเรียนต่าง ๆ จัดทำ
เพราะโรงเรียนขาดงบประมาณ บุคลากร และสถานที่ไม่พอเพียง

สำหรับข้อเสนอแนะของครูบรรณารักษ์ต่อการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ มีดังนี้

1. ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ ครูบรรณารักษ์เห็นว่าโรงเรียนขนาดใหญ่
และโรงเรียนขนาดกลางมีความเป็นไปได้ที่จะจัดตั้งห้องสมุดอาชีพสูงกว่า ทั้งนี้เพราะโรงเรียนขนาด
เล็ก มีข้อจำกัดหลายด้าน ได้แก่ งบประมาณน้อย อาคารสถานที่จำกัด ขาดวัสดุอุปกรณ์และข้อมูล
ข่าวสารที่ควรจัดเก็บ (18 ราย) บางแห่งไม่มีครูแนะแนวและ/หรือครูบรรณารักษ์โดยตรง (3 ราย)
และไม่มีแผนแม่บทแนะแนว (1 ราย)
2. สำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมน้อย รูปแบบของห้องสมุดอาชีพควร เป็นเพียงมุมใ
มุมหนึ่งของหน่วยงานที่รับผิดชอบ (7 ราย)
3. ในระยะแรก ควรจัดตั้งห้องสมุดอาชีพตัวอย่างขึ้นก่อนในแต่ละจังหวัดและอำเภอ
(5 ราย)
4. ในด้านการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียน การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพขึ้นเป็นห้อง
อิสระในการดำเนินงานจะทำให้แก้ปัญหาในการจัดสรรเงินงบประมาณและบุคลากร (1 ราย) การ
จัดตั้งห้องสมุดอาชีพน่าจะช่วยให้เป็นนโยบายระดับกรมสั่งให้โรงเรียนทำ พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณ
ให้ก็จะเป็นไปได้อย่างดี (1 ราย)
5. การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ ควรได้รับความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่ายของโรงเรียน
โดยเริ่มจากครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์ร่วมมือกันในการจัดตั้ง (8 ราย) ทั้งนี้เพราะครูแนะแนว
เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในคำแนะนำอาชีพ และครูบรรณารักษ์เป็นผู้จัดแผนงานด้านข้อมูล
ข่าวสาร (5 ราย) และควรระบุหน้าที่ของทั้ง 2 ฝ่ายให้ชัดเจนว่า จะให้ฝ่ายใดจัดตั้งขึ้น และให้
ฝ่ายใดช่วยเหลืออย่างไร (1 ราย) นอกจากนี้ควรได้รับความร่วมมือจากทวิสาขาต่าง ๆ เพื่อ
ให้งานห้องสมุดอาชีพมีประสิทธิภาพเต็มที่ (1 ราย) และควรมีการประชุมปรึกษากันทุกฝ่าย เพื่อร่วมมือ
และประสานงานกันว่าจะตกลงอนุมัติให้จัดไว้ในสถานที่ใดจึงจะเหมาะสม (1 ราย)

6. หน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุดอาชีพ ครูบรรณารักษ์ส่วนมากเห็นว่าควรอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของครูแนะแนว โดยจัดเป็นมุมหนึ่งหรือห้องหนึ่งของฝ่ายแนะแนว เพราะดีว่างานห้องสมุดอาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการแนะแนวอาชีพ (7 ราย) หน่วยงานห้องสมุดโรงเรียนก็มีมากอยู่แล้ว บรรณารักษ์ไม่สามารถรับงานหลายด้าน (3 ราย) และเอกสารเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพส่วนใหญ่ หน่วยงานต่าง ๆ จะจัดส่งให้ฝ่ายแนะแนวมากกว่าส่งมาที่ห้องสมุดโรงเรียน (1 ราย)

7. บุคลากร

- บุคลากรที่จะดำเนินงานในห้องสมุดอาชีพควรได้รับการอบรมในค่านิยมโดยเฉพาะ (3 ราย) และน่าจะ เป็นบุคคลที่มีความรู้ทางค่านิยมโดยตรง จึงจะสามารถดำเนินงานห้องสมุดอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2 ราย)

- บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนควรแยกออกจากครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน เพราะบุคคลทั้งสองฝ่ายไม่มีเวลาเพียงพอในการศึกษาหาข้อมูลเพื่อเตรียมจัดตั้งห้องสมุดอาชีพได้ ส่วนแถมงานมาก ซึ่งดาร์บังงานนี้เพิ่มที่อาจทำไม่ได้ผลดีเต็มที่ (2 ราย) และถ้าจำเป็นต้องให้ครูแนะแนว เป็นผู้ดำเนินงานในห้องสมุดอาชีพ ควรมีความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ด้วย จึงจะรับผิดชอบงานได้ดี (1 ราย) สำหรับผู้ที่ จะมารับผิดชอบ เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีพต้องมีความสามารถสูง มีมนุษยสัมพันธ์ และต้องมีความรู้กว้างขวางพอควร (1 ราย) และควรเป็นบุคคลที่ตั้งใจทำงาน (1 ราย)

8. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ใดแก่

- ควรมีความอย่างห้องสมุดอาชีพที่ใดที่หนึ่งให้ไปศึกษาดูงานได้ (1 ราย)
- ห้องสมุดอาชีพควรจัดกิจกรรมนันทนาการ เกี่ยวกับอาชีพอย่างน้อยเดือนละครั้ง พร้อมทั้ง เชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอาชีพมาบรรยายหรือแนะนำให้ความรู้แก่นักเรียนที่สนใจ (1 ราย)

ครูแนะแนว

ครูแนะแนวเกือบทั้งหมด (86 จาก 87 ราย) ยอมรับความคิดเห็นเรื่องการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 1 ราย ไขข้อคิดว่าการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพยังไม่จำเป็นนักเพราะขาดงบประมาณและบุคลากร และที่สำคัญคือจังหวัดราชบุรีที่โรงเรียนผู้ตอบตั้งอยู่มีศูนย์แนะแนวที่

โรงเรียนเบญจมราชูทิศ และมีศูนย์ศึกษาค้นคว้า เพื่อส่งเสริมพัฒนาอาชีพ โรงเรียนหนองโพวิทยา
การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพในโรงเรียนทุกโรงเรียนเกรงว่าจะไม่คุ้มกับการลงทุนและงานจะซ้ำซ้อน
กับศูนย์ดังกล่าว

สำหรับข้อเสนอแนะที่ได้จากกลุ่มครูแนะแนว ประมวลได้ดังนี้

1. ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ ครูแนะแนวมีความเห็นในทำนองเดียวกับ
กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ ทว่า รูปแบบห้องสมุดอาชีพที่เป็นไปได้ในโรงเรียนส่วนมาก
ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่นั้น ควร เป็นมุมใคมุมกึ่งของหน่วยงานที่รับผิดชอบห้องสมุด
อาชีพ (10 ราย)

2. การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพที่พร้อมและสมบูรณ์แบบใดนั้น โรงเรียนต้องมีความพร้อม
ในค่านบุคลากรที่จะดำเนินงาน (11 ราย) ความสนับสนุนของผู้บริหาร (10 ราย) งบประมาณ
(10 ราย) และแหล่งสันทัดที่ผลิตจำหน่ายหรือแจกสารนิเทศตามอาชีพที่ทันสมัยและมากพอ
(5 ราย) ครูแนะแนว 15 รายกล่าวว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ประจำจังหวัดมีความพร้อมในปัจจุบัน
ทั้งกล่าวข้างต้นมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

3. สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กขณะนี้ประสบข้อจำกัดอยู่หลายประการ คือ

3.1 บุคลากร บางแห่งระบุว่าไม่มีครูแนะแนวและ/หรือครูบรรณารักษ์ที่มีวุฒิโดยตรง
ต้องใช้ครูสอนวิชาการไปทำหน้าที่แทน (4 ราย) บางแห่งครูแนะแนวและครูบรรณารักษ์มีงานใน
หน้าที่ประจำมากอยู่แล้ว ถ้าต้องรับหน้าที่จัดตั้งห้องสมุดอาชีพทวยคงไม่สามารถจัดให้ได้ผลเต็มที่
(3 ราย)

3.2 อาคารสถานที่ โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาด้านที่ยังไม่พอเพียง (13 ราย)
แม่แต่ห้องแนะแนวยังต้องอาศัยห้องอื่นอยู่ (1 ราย)

3.3 งบประมาณที่จะดำเนินการจัดตั้งขาดแคลน (12 ราย) บางรายระบุว่า
โรงเรียนไม่ไ้เก็บค่าเล่าเรียนนักเรียน (2 ราย)

3.4 ขาดวัสดุอุปกรณ์โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยและมากเพียงพอในการ
จัดเก็บ (4 ราย)

ดังนั้น ถ้าเป็นไปได้ควรจัดห้องสมุดอาชีพตัวอย่างขึ้นในโรงเรียนที่มีความพร้อมสัก 1-2
แห่ง โดยกรมสามัญศึกษาให้งบประมาณสนับสนุน และควร เป็นห้องสมุดที่ให้บริการแก่โรงเรียนอื่น ๆ
ทวย (4 ราย)

4. ในด้านการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ ครูแนะแนว เห็นว่าควรชี้แจงให้ผู้บริหารระดับสูงของกรมฯ เห็นความสำคัญและออกคำสั่งมายังหน่วยงานกลางใหม่ปฏิบัติตนสนองนโยบายการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพขึ้นในโรงเรียน (2 ราย) โดยทางกรมฯ น่าจะจัดสรรงบประมาณและบุคลากรให้แก่โรงเรียนในการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพ (2 ราย) และห้องสมุดอาชีพควรได้รับการจัดสรรงบประมาณต่างหากจากโครงการอื่นของโรงเรียน (2 ราย)

5. หน่วยงานที่รับผิดชอบ ฝ่ายแนะแนวและครูแนะแนวมีแนวโน้มที่จะต้องรับผิดชอบการจัดตั้งห้องสมุดอาชีพมากที่สุด เพราะปัจจุบันได้ทำการรวบรวมเอกสารสิ่งพิมพ์ด้านอาชีพไว้ในหน่วยงาน (12 ราย) แต่มีปัญหาด้านการจัดเก็บให้เป็นระบบที่ง่ายกว่า เนื่องจากไม่รู้จักการจัดหมวดหมู่และต้องการใบบรรณารักษ์โรงเรียนช่วยเหลือ (10 ราย) หรือจัดหาบุคลากรที่รู้งานบรรณารักษ์มาช่วยจัดเก็บและให้บริการชาวสารคานอาชีพ (7 ราย)

6. บุคลากร

- ควรมีบุคลากรที่รับผิดชอบงานห้องสมุดอาชีพโดยตรง และสามารถทำหน้าที่ใดที่งานห้องสมุดและงานแนะแนว และมีความรู้ด้านอื่น ๆ (4 ราย)

- ควรมีการอบรมสัมมนาผู้รับผิดชอบห้องสมุดอาชีพเพื่อทราบขอบข่ายงาน และวิธีดำเนินงาน เพื่อให้เป็นไปในแนวเดียวกัน โดยอาจมอบหมายให้เขตกการศึกษา เป็นผู้จัดการอบรม (4 ราย)

- ควรมีแหล่งให้ความรู้และวิทยากรให้คำแนะนำแก่บุคคลที่จะจัดทำห้องสมุดอาชีพ เพื่อชี้แจงแบบอย่างห้องสมุดอาชีพที่ควรเป็น (4 ราย)

- ครูแนะแนวบางรายต้องการให้บุคลากรห้องสมุดโรงเรียนดำเนินการห้องสมุดอาชีพ เพราะคาดว่าจะสะดวกกว่า โดยงบประมาณที่ใช่จะเพิ่มไม่มากและบุคลากรมีอยู่แล้ว แต่ควรเพิ่มบุคลากรให้ดำจำเป็น และควรเพิ่มบุคลากรที่มีความรู้ด้านอาชีพโดยตรงประจำในห้องสมุดอาชีพด้วย (3 ราย)

- สัมควรให้ครูฝ่ายการงาน เข้าร่วมกิจกรรมห้องสมุดอาชีพให้มากขึ้น (1 ราย)

7. แหล่งสนเทศคานอาชีพ

- ครูแนะแนวต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีเอกสารสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับอาชีพจัดส่งเอกสารสิ่งพิมพ์ดังกล่าวไปยังโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ (5 ราย)

- ควรมีหน่วยงาน เฉพาะที่ผลิตหรือรวบรวม เอกสารข้อมูลด้านอาชีพสำหรับเป็น ศูนย์กลางของโรงเรียนต่าง ๆ และควรมีบริการ เรื่องสื่ออาชีพที่เกี่วข้องใหม่ ๆ แก่โรงเรียนด้วย (1 ราย)

- กรมวิชาการ ควร เป็นหน่วยงานหลักที่จัดส่ง เอกสารสิ่งพิมพ์ทันสมัยให้แก่ โรงเรียน (1 ราย)

8. ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ

- การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพที่ถูกต้องเหมาะสมและความเป็นไปได้อันของแต่ละ โรงเรียน (1 ราย)

- การจัดตั้งห้องสมุดอาชีพควรร่วมมือกันทุกฝ่ายทุกหมวดของโรงเรียน โดยมีครู แนะแนวและครูบรรณารักษ์เป็นแกนนำ ครูแนะแนว เป็นผู้รวบรวมเสาะหาวัสดุ ใ้บริการปรึกษาค้นอาชีพ และทำแบบทดสอบอาชีพ ส่วนครูบรรณารักษ์มีบทบาทในการใช้หลักจิตวิสัยอุปกรณ์และ บริการค้นหาและให้ยืมวัสดุ (1 ราย)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย